

Magazyn grupy REMONDIS

REMONDIS AKTUALNOŚCI

remondis.pl

Przyszłość zależy od zamkniętego obiegu

Rozwiązania na rzecz zaopatrywania
w surowce przyszłych pokoleń

REMONDIS
AKTUALNOŚCI

online: remondis-aktuell.com

Modelowy recykling

Zakład Lippewerk w Lünen uznany za jeden z najlepszych projektów ochrony środowiska w Nadrenii Północnej-Westfalii

Wymiana korespondencji

Norbert Rethmann koresponduje z Ministrem Ochrony Środowiska kraju związkowego NPW, Johannesem Remmelem, na temat przyszłości recyklingu surowców wtórnych

Konieczny zrównoważony rozwój

Nowe metody recyklingu sprawiają, że puszki po sprayach są przyjaznym dla środowiska opakowaniem

Postęp zależy od zamkniętego obiegu

Strona 4

Bez zbędnego ryzyka

Strona 34

REMONDIS zdobywa nagrodę GreenTec 2016

Strona 40

AKTUALNOŚCI

- 4 Postęp zależy od zamkniętego obiegu
- 7 Firma REMONDIS wyróżniona za recykling
- 8 Goście z całego świata odwiedzają Monachium
- 10 Wymiana korespondencji
- 16 Ustawa o surowcach wtórnych czeka dalej w kolejce
- 18 Przywilej podatkowy VAT: gminy mogą uniknąć opodatkowania 19%
- 20 Wzorcowy model bezpieczeństwa utylizacji
- 22 Inwestycja w przyszłość
- 23 Fachowość we wszystkich segmentach

SERWIS

- 34 Bez zbędnego ryzyka
- 36 Blisko nieba
- 38 Nowy kierunek rozwoju w porcie w Kilonii
- 39 Na własnych nogach

INFORMACJE W SKRÓCIE

- 46 Steinmeier odwiedza TSR Brandenburg Havel
- 46 Obchody Światowego Dnia Wody 2016 zwracają uwagę na szanse związane z branżą
- 47 NABU: Kontenery na odpady organiczne nadal nie są dostępne na całym obszarze
- 47 Wzmianka o zrównoważonym rozwoju w ustawie zasadniczej?

RECYKLING

- 24 Zrównoważony rozwój u szczytu możliwości
- 26 Wejście na rynek w Holandii Południowej
- 28 Podwójna korzyść z partnerstwa
- 30 Konieczny zrównoważony rozwój
- 32 Recykling to nadal najwyższa konieczność

WODA

- 40 REMONDIS zdobywa nagrodę GreenTec 2016
- 42 Sprawdzona jakość
- 43 Nowe kierownictwo techniczne wodociągów Dierdorf
- 44 Edukacja: kapitał ludzki i kompetencje kierownicze
- 45 Współpraca na rzecz ochrony klimatu

LUDZIE

- 48 Sztuka z recyklingu w kopalni Zollverein wpisanej na listę światowego dziedzictwa UNESCO
- 50 Akcja!
- 51 Fotorelacja

Dane firmy

Wydawca: REMONDIS SE & Co. KG // Brunnenstraße 138 // 44536 Lünen // Niemcy

Tel. +49 2306 106-515 // Faks +492306 106-530 // remondiss.com // info@remondiss.com

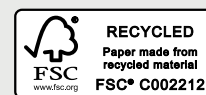
Zdjęcia: Bigstock, Baranivska (str.01); Florian Sander/MKULNV (str.15); Fotolia, chones (str.17); Die Hoffotografen GmbH Berlin (str.19);

Fotolia, RAWKU5 (str.23); Bigstock, Mondih (str.24/25); Fotolia, Mihai-Bogdan Lazar (str.26/27); Fotolia, Marco2811 (str.38);

Fotolia, photo 5000 (str.39); Wolfgang Tischler (str.43); GOSLAR Marketing GmbH (str.44); Fotolia, Alex Staroseltsev (str.46);

Fotolia, kaliante (str.47); Fotolia, malp (str.47); Fotolia, klesign (str.50)

Redaktor naczelny: Michael Schneider // **Projekt:** atelier-14.de // **Wydruk:** Lonnemann, Selm

Thomas Conzendorf, członek zarządu REMONDIS

Drodzy Czytelnicy!

Przerwa letnia dobiegła końca i wszyscy wrócili do pracy, również w Berlinie. Politycy w stolicy kraju ponownie podjęli kwestię gospodarki odpadami i recyklingu. Już w umowie koalicyjnej z 2013 r. wyraźnie podkreślono istotną rolę ochrony klimatu oraz stwierdzono, że innowacje w dziedzinie ochrony środowiska i klimatu oraz efektywnego wykorzystania zasobów wiążą się z dużymi szansami rozwoju. Eksperti z branży wiedzą, że tego rodzaju spektakularny rozwój i innowacje wymagają na początku możliwych do oszacowania warunków ramowych oraz uczciwej konkurencji, rozszerzenia odpowiedzialności za produkt i znacznego zwiększenia ilości surowców poddawanych recyklingowi. Przede wszystkim ostatni punkt można zrealizować tylko poprzez stworzenie niezbędnych podstaw prawnych do wprowadzenia wspólnej zbiórki opakowań oraz innych surowców wtórnych z gospodarstw domowych.

Niestety aktualny projekt ustawy o opakowaniach nie spełnia oczekiwań. Projekt wydaje się być raczej ósmą nowelizacją rozporządzenia w sprawie odpadów, a nie rzeczywistą ustawą o surowcach wtórnych. Pojawiają się w nim, co prawda, pozytywne próby usunięcia nieprawidłowości, jednak na przykład materiały nieopakowaniowe nadal nie zostały uwzględnione w zbiorce surowców wtórnych. Zwiększenie ilości odpadów poddawanych recyklingowi znacznie mija się z prawdziwym potencjałem surowców wtórnych i ochrony klimatu, jaki tkwi w odpadach z gospodarstw domowych. Według najnowszych badań potencjał tych odpadów to ok. 7,8 miliona ton dodatkowych surowców wtórnych oraz 1,6 miliona ton redukcji CO₂. Również konieczność uczciwej konkurencji oraz równości szans pomiędzy spółkami prywatnymi i gminnymi nie została odzwierciedlona w projekcie ustawy. Nie ma właściwie mowy o wprowadzeniu wytycznych dotyczących ekologicznego wzornictwa, które zmuszałyby producentów do myślenia

o recyklingu już podczas projektowania produktu. Pozostaje poczekać na informację, czy ten projekt trafi do kodeksu. Poprawka byłaby z punktu widzenia prywatnej gospodarki recyklingowej nieodzowna. Nie pozostało jednak wiele czasu, ponieważ w przyszłym roku odbędą się wybory do Bundestagu.

Firma REMONDIS pokazuje, m.in. w zakładzie Lippewerk w Lünen, jaki potencjał tkwi w odpadach oraz w jaki sposób można go wykorzystać dla dobra środowiska i klimatu. Spotkało się to ze sporym uznaniem, gdy KlimaExpo.NRW, ponadresortowa inicjatywa rządu kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia na rzecz ochrony klimatu i zasobów oraz gospodarki opartej na zasadach zrównoważonego rozwoju, oficjalnie zaliczyła trzy obszary działalności zakładu do dwunastu najlepszych projektów w tym landzie. W zakładzie Lippewerk w Lünen z odpadów z gospodarstw domowych oraz odpadów przemysłowych powstają nowe surowce na potrzeby przemysłu. Odpady i resztki surowców są przekształcane w paliwa silnikowe. Z kolei biomasa jest przetwarzana i wykorzystywana jako nośnik energii. Tylko w tych trzech obszarach działalności oszczędza się w ten sposób około 416 000 ton gazów cieplarnianych rocznie, aby zrealizować pod względem technicznym w jak najszerszym zakresie cel, jakim jest przyjazny klimatowi, zamknięty obieg surowców. Projekt wzorcowy Lippewerk zyskuje w ten sposób na sile oddziaływania. Najwyższy czas, aby inne przedsiębiorstwa poszły za przykładem tego wzorcowego zakładu, tak aby ludzkość mogła również w przyszłości zamieszkiwać wartościową i dostarczającą wszystkiego, co potrzeba, planetę Ziemię.

Z poważaniem

Thomas Conzendorf

Postęp zależy od zamkniętego obiegu

ZAKŁAD LIPPEWERK WSPOMAGA
ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

REMONDIS®
WORKING FOR THE FUTURE

Gdy przyjrzymy się wzrostowi liczby ludzi na świecie oraz wykładniczo rosnącemu zużyciu zasobów, można popaść w pesymizm. Tak zwany „dzień przeciążenia Ziemi”, w którym ludzkość – zgodnie z obliczeniami – zużyła już rocznie przyrastające surowce planety, w tym roku wypadł już 8 sierpnia. Brytyjski autor publikacji naukowych, Stephen Emmott, stwierdził w swoim bestsellerze „10 miliardów”, co następuje: „Jeśli chcemy zapobiec globalnej katastrofie, musimy poczynić radykalny krok – musimy zacząć DZIAŁAĆ”. I właśnie to stwierdzenie przyświeca działalności zakładu REMONDIS Lippewerk. W świecie, w którym nie wystarcza już zmiana sposobu myślenia, największa lokalizacja recyklingu w Europie pokazuje, w jaki sposób można konkretnie działać. Spotyka się to z powszechnym uznaniem, a zakład uzyskał już kilka wyróżnień. Rozmawialiśmy z prezesami zarządu firmy REMONDIS, Herwartem Wilmsem i Silvio Löderbuschem, na temat solidnych podstaw do optymistycznego nastawienia.

Zakład Lippewerk w Lünen rozciąga się na powierzchni 230 ha. Codziennie zespół 1400 osób pracuje tutaj na rzecz naszej przyszłości

RA: Czy martwią się Panowie o naszą przyszłość w obliczu najnowszych prognoz dotyczących zmian klimatycznych, a także zużycia energii i zasobów?

Herwart Wilms: Na pewno nie powinniśmy przyrywać oczu na globalne wyzwania związane ze stale rosnącą liczbą ludności. Z drugiej strony popadanie w obezwładniający pesymizm nie ma sensu. Możemy jeszcze poradzić sobie jako ludzkość z problemami planety, do których sami się przyczyniliśmy. Nasza praca w firmie REMONDIS jest wartościowa i satysfakcjonująca, ponieważ codziennie pracujemy nad konkretnymi rozwiązaniami na rzecz zrównoważonego zaopatrzenia w surowce wtórne, ochrony klimatu oraz czystej wody.

Silvio Löderbusch: Zakład Lippewerk dowodzi, że ulepszenia w wielu obszarach są możliwe. Możemy przedstawić nawet konkretne przykłady, w jaki sposób dzięki innowacyjnemu recyklingowi przyczyniliśmy się do zażegnania groźnego kryzysu środowiska naturalnego. Ponadto do dziś stosujemy to rozwiązanie do produkcji na skalę masową przyjaznego dla środowiska produktu. To, co wcześniej zagrażało europejskim lasom i ich ekosystemom pod postacią kwaśnego deszczu, przekształcamy w wysokiej jakości gips z recyklingu, który stanowi materiał podstawowy klasy premium do przemysłu budowlanego oraz zastosowań medycznych. Problem został trwale rozwiązany! Ten przykład pokazuje, że przy odpowiednim podejściu mamy raczej powody do optymizmu.

RA: Kryzys jako szansa?

Herwart Wilms: Tak. Naszym najważniejszym zasobem jest inteligencja. Stale korzystamy z naszej fachowej wiedzy oraz naszych umiejętności inżynierskich, aby opracowywać nowe metody i w przyszłości móc wprowadzać do obiegu jak najwięcej surowców pochodzących z odpadów. Tylko w ten sposób możemy przezwyciężyć wszystkie negatywne skutki nadmiernego zużycia surowców. Uznanie trzech obszarów działalności zakładu Lippewerk jako kwalifikowane projekty referencyjne inicjatywy KlimaExpo.NRW pokazuje, że takie podejście spotyka się z uznaniem w coraz szerszych kręgach opinii publicznej. Jesteśmy z tego dumni, ale jednocześnie to nasza motywacja, aby nie ustępować. W przyszłości postęp będzie możliwy tylko przy zachowaniu zamkniętego obiegu.

RA: Czy mógłby Pan podać konkretny przykład?

Silvio Löderbusch: Zasadniczo cały zakład Lippewerk to doskonały przykład wysokiej jakości recyklingu. Jeśli jednak skupimy się na jednym z obecnie najpilniejszych problemów środowiska naturalnego na świecie – globalnym zanieczyszczeniu mórz odpadami z tworzywa sztucznego – przeważającą część jego rozwiązania znajdziemy właśnie w naszym zakładzie w Lünen. Recykling tworzywa sztucznego w Lippewerk zmienia zebrane odpady z plastiku w świeże surowce dla przemysłu tworzyw sztucznych. Nic z tego, a jest to przecież aż 20 000 ton rocznie, nie trafia do środowiska naturalnego, a już tym bardziej do morza. W dodatku każda tona produkowanego przez nas granulatu tworzywa sztucznego pozwala zaoszczędzić 1,2 tony CO₂ w porównaniu z produkcją tworzywa sztucznego z ropy naftowej. Jeśli udało się wdrożyć ten proces na całym świecie, a ponadto nauczyć ludzi prawidłowej segregacji odpadów, ludzkość rozwiązałaby za jednym zamachem kilka poważnych problemów środowiska naturalnego.

Lippewerk jest dla wielu landów przykładem innowacji oraz przyjaznego dla środowiska rozwoju technologicznego w obszarze odzyskiwania surowców wtórnych

„W dodatku każda tona produkowanego przez nas granulatu tworzywa sztucznego pozwala zaoszczędzić 1,2 tony CO₂ w porównaniu z produkcją tworzywa sztucznego z ropy naftowej”.

Silvio Löderbusch, prezes zarządu REMONDIS

Nagranie wideo na temat zakładu REMONDIS Lippewerk można znaleźć w witrynie remondis-aktuell.com

Silvio Löderbusch,
prezes zarządu REMONDIS

Herwart Wilms,
prezes zarządu REMONDIS

RA: Czy można by krótko podsumować te wyjaśnienia hasłem „Recykling to ochrona klimatu”?

Herwart Wilms: Oczywiście. Już sama działalność zakładu Lippewerk pozwala zaoszczędzić rocznie niemal pół miliona ton ekwiwalentów CO₂. Przyczynia się do tego sprawdzone już wielokrotnie rozwiązanie w zakresie recyklingu, czyli kompostowanie odpadów organicznych. Stosuje się je u nas na skalę przemysłową, ponieważ rocznie przerabiamy 70 000 ton tych odpadów.

Silvio Löderbusch: Należy więc zwiększyć proponowany zakres recyklingu. Recykling to ochrona klimatu, zasobów, środowiska naturalnego oraz gwarancja trwałego udostępniania wprowadzonych do obiegu surowców. Jest to odpowiedź na rosnące zużycie.

Herwart Wilms: Ponadto recykling to wiele dobrych miejsc pracy! W firmie REMONDIS zatrudnionych jest już 32 000 osób, a w całej branży w Niemczech ćwierć miliona. To także ważny czynnik gospodarczy, motor napędowy miejsc pracy i hit eksportowy.

RA: Jeśli miałby Pan jedno życzenie do spełnienia, dotyczące przyszłego rozwoju, co by to było?

Herwart Wilms: Pomijając lepszą edukację w zakresie ochrony środowiska na świecie? Zdecydowanie większe wsparcie ze strony świata polityki. Aktualna debata dotycząca wciąż niezrealizowanej ustawy o surowcach wtórnych, która zostanie teraz najprawdopodobniej przekształcona w swego rodzaju nowelizację rozporządzenia w sprawie opakowań, pokazuje, że politycy jeszcze nie dostrzegają prawdziwego potencjału recyklingu oraz jego znaczenia dla przeżycia ludzkości. Niestety brakuje w niej ambitnych wymagań dotyczących wskaźników recyklingu. Nie widać tutaj zapowiadających sukces czynników motywujących do zmniejszenia odpadów i zwiększenia zastosowania recyklatu. Ponadto konieczna optymalizacja możliwości recyklingu nowych produktów, która byłaby możliwa dzięki ulepszonym i wiążącym wytycznym dotyczącym ekologicznego projektowania, również nie została zrealizowana. Mamy jeszcze wiele do zrobienia.

RA: Czy takie wymagania nie wykraczają poza możliwości techniczne? Inaczej ujmując: czy można poddać recyklingowi wszystkie odpady, które produkuje społeczeństwo?

Silvio Löderbusch: Oczywiście w nowoczesnym społeczeństwie przemysłowym, przy zastosowaniu najnowszych osiągnięć techniki, istnieje pewien udział odpadów, którego nie można wprowadzić z powrotem do obiegu jako surowiec. Te pozostałe materiały służą nam jednak jako wartościowe paliwo zastępcze do wytwarzania energii i ciepła. Również w ten sposób oszczędzamy surowce pierwotne oraz obniżamy emisję CO₂. Mimo to naszym najważniejszym celem powinno być dalsze zwiększanie współczynnika recyklingu materiałowego, ponieważ tylko w ten sposób możemy zachować surowce dla dalszych pokoleń.

Herwart Wilms: W tym celu potrzebne jest jednak wsparcie ze strony przemysłu i polityki, ponieważ gospodarka recyklingowa, która umożliwia zachowanie surowców oraz ochronę środowiska, wymaga zamkniętego obiegu obejmującego projektowanie produktów, inteligentne systemy zbiórki i sortowania odpadów, recykling i ponowną produkcję. Firma zajmująca się recyklingiem oraz środowisko naturalne nie mają szans, jeśli temu procesowi poddawane jest tylko to, czego poprzedni użytkownik już nie chce. Ten system można ulepszyć jedynie wtedy, gdy produkty będą od początku projektowane w sposób umożliwiający ich ponowne wykorzystanie. Dlatego w przyszłości recykling nie może się zaczynać dopiero w momencie, gdy ktoś wyrzuca produkt i chce się go pozbyć. Recykling powinien się zaczynać, kiedy produkt jest opracowywany pod kątem jego ponownego przetworzenia, a więc zgodnie z kryteriami ekologii. Społeczeństwo musi zrozumieć tę kwestię, przyjąć powyższe założenia oraz wprowadzić je w życie poprzez wymogi ustawowe. Tylko w ten sposób mamy szansę na zachowanie surowców dla przyszłych pokoleń. To niepodważalny fakt: jeśli społeczeństwo nie zajmie się problemem kończących się surowców, zagrozi to dalszemu życiu na naszej planecie.

RA: Panie Löderbusch, panie Wilms, dziękujemy bardzo za rozmowę.

20 000 t

tworzyw sztucznych jest rocznie przetwarzanych w zakładzie w Lippewerk

„Firma zajmująca się recyklingiem oraz środowisko naturalne nie mają szans, jeśli temu procesowi poddawane jest tylko to, czego poprzedni użytkownik już nie chce”. Herwart Wilms

Firma REMONDIS wyróżniona za recykling

ZAKŁAD LIPPEWERK W LÜNEN UZNANY ZA JEDEN Z NAJLEPSZYCH PROJEKTÓW OCHRONY ŚRODOWISKA W NADRENI PÓŁNOCNEJ-WESTFALII

KlimaExpo.NRW

Motor für den Fortschritt

Ausgezeichnetes Projekt

W ramach corocznego wydarzenia „Motor postępu w dziedzinie ochrony klimatu 2016 – wyróżnieni pionierzy”, 23 czerwca w Düsseldorfie gospodarka recyklingowa zakładu Lippewerk w Lünen została zaliczona do najlepszych projektów w Nadrenii Północnej-Westfalii. Aż do 2022 r. KlimaExpo.NRW raz do roku wybiera dwanaście wzorcowych projektów z kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia i prezentuje ich pozytywny wpływ na ochronę klimatu szerokiego gronu odbiorców. W przypadku dziedziny „Ochrona zasobów” KlimaExpo.NRW szuka projektów, które stanowią innowacyjne podejście do oszczędzania energii oraz zasobów. Zakład REMONDIS Lippewerk w Lünen uzyskał to wyróżnienie jednocześnie w trzech obszarach działalności.

„Ochrona klimatu to motor postępu dla gospodarki oraz społeczeństwa – dowodzą tego projekty KlimaExpo.NRW. Zwycięzcy są potwierdzeniem imponujących osiągnięć w dziedzinie zrównoważonego rozwoju w naszym kraju związkowym i jednocześnie czynnikiem motywującym do rozwoju ochrony klimatu w kontekście innowacji gospodarczej”, mówi premier Hannelore Kraft. W zakładzie Lippewerk w Lünen z odpadów z gospodarstw domowych oraz odpadów przemysłowych powstają nowe surowce na potrzeby przemysłu. Odpady i resztki surowców są przekształcane w paliwa silnikowe. Z kolei biomasa jest przetwarzana i wykorzystywana jako nośnik energii. W tych obszarach rocznie oszczędza się około 416 000 ton gazów cieplarnianych. Jest to perfekcyjnie dostosowany obieg.

W licznych obiektach na terenie zakładu REMONDIS in Lünen przetwarza się różnorodne odpady i przygotowuje je do dalszego użycia. W ten sposób, przykładowo, pozyskuje się glinian sodowy do oczyszczania ścieków, używany jako spoiwo i środek wybielający. Także gips syntetyczny powstający przy odsiarczaniu spalin z elektrowni wykorzystujących paliwa kopalne jest przetwarzany i przerabiany na spoiwo.

„W zakładzie Lippewerk wykorzystujemy to, czego inni już nie chcą do wytwarzania surowców, które znajdują zastosowanie w produkcji nowych wyrobów lub jako nośnik energii. Wyróżnienie ze strony KlimaExpo.NRW utwierdza nas w przekonaniu, że warto traktować obiegi jako całość. I tak na przykład w naszym zakładzie w Lünen sami zaopatrujemy się w energię”, mówi Herwart Wilms, prezes zarządu REMONDIS Assets & Services GmbH & Co. KG, który odebrał wyróżnienie w Düsseldorfie.

KlimaExpo.NRW to ponadresortowa inicjatywa kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia. Aby wykorzystać zmianę polityki energetycznej, ochronę klimatu oraz konieczne dostosowanie do skutków zmian klimatycznych jako siłę napędową zrównoważonego rozwoju gospodarki i społeczeństwa, rząd kraju związkowego powołał do życia inicjatywę KlimaExpo.NRW. Celem spółki krajowej jest zaprezentowanie szerszemu gronu odbiorców, w skali międzynarodowej, udanych, innowacyjnych projektów oraz zwiększenie zaangażowania w ochronę klimatu.

Ochrona klimatu poprzez recykling to dla zakładu REMONDIS Lippewerk realna codzienność

W dziedzinie „Ochrona zasobów” Minister Ochrony Środowiska kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia, Johannes Remmel, wyróżnił trzy wybitne projekty. Nagrodę dla zakładu REMONDIS Lippewerk odebrał prezes zarządu, Herwart Wilms

Goście z całego świata odwiedzają Monachium

FIRMA REMONDIS PREZENTUJE GLOBALNE ZNACZENIE RECYKLINGU, GOSPODARKI WODNEJ ORAZ USŁUG – I ZDOBYWA NAGRODĘ GREENTEC

IFAT to udane przedsięwzięcie zainicjowane w 1966 r. wraz ze 147 wystawcami oraz 10 200 odwiedzającymi, które płynnie weszło w rok 2016. Około 138 000 odwiedzających z ponad 170 krajów przybyło na jubileuszowe targi IFAT, które odbywały się od 30 maja do 3 czerwca 2016 r. w Monachium. Stale rosnąca liczba zainteresowanych dobitnie świadczy o tym, że targi IFAT od 50 lat wpływają na rozwój branży technologii ochrony środowiska. Jak zwykle w czółwce: firma REMONDIS w tym roku prezentuje nową koncepcję stoiska oraz nowe metody. Jedną z nich – TetraPhos®, służącą do odzyskiwania fosforu z popiołu z osadów ściekowych, uzyskała podczas rozpoczęcia targów renomowaną nagrodę GreenTec.

Staly rozwój od 50 lat –
IFAT w Monachium

Również w tym roku wiodące targi na świecie w branży gospodarki wodnej, ściekami, odpadami oraz surowców wyróżniały się m.in. międzynarodowym charakterem. W opinii Ludgera Rethmanna, przewodniczącego zarządu w firmie REMONDIS, jasne jest, że „IFAT to wciąż bez wątpienia wiodące targi w dziedzinie recyklingu, gospodarki wodnej i usług dla gmin oraz przemysłu. Targi wyróżniają się jako modelowe wydarzenie na płaszczyźnie międzynarodowej w dziedzinie zrównoważonego zarządzania zasobami naszej planety”. Odwiedzający pochodzili w pierwszej kolejności z Niemiec, Austrii, Szwajcarii, Chin, Czech, Holandii, Hiszpanii, Włoch, Polski, Danii oraz Turcji. Znacząco wzrosła liczba gości z Australii, Chin, Izraela i Singapuru. Łączny udział gości z zagranicy wynosił 47 procent. Łącznie 3097 wystawców – 1695 z kraju i 1402 z zagranicy – z 59 krajów zaprezentowało na łącznej powierzchni 230 000 metrów kwadratowych swoje innowacyjne rozwiązania w sektorze technologii ochrony środowiska. Udział wystawców z zagranicy był większy niż kiedykolwiek – wynosił aż 45 procent.

Firma REMONDIS powitała wybitnych gości z kraju i z zagranicy na targach IFAT w Monachium. Stoisko REMONDIS odwiedził Minister Ochrony Środowiska Nadrenii Północnej-Westfalii, Johannes Remmel, który wyraził swoje uznanie dla innowacyjności naszego rodzinnego przedsiębiorstwa. Zaproszenie firmy REMONDIS International do Monachium przyjął Wiceminister Budownictwa i Gospodarki Komunalnej Federacji Rosyjskiej, Andrej Tchibis, który przedstawił na forum BDE aktualne rosyjskie ustawodawstwo w zakresie gospodarki recyklingowej. Minister, odpowiedzialny w Rosji za rozwój tej kluczowej branży, przy wsparciu REMONDIS wziął udział w dyskusjach na temat ewentualnej współpracy w przyszłości pomiędzy Ministerstwem Budownictwa i Gospodarki Komunalnej Federacji Rosyjskiej oraz niemiecką branżą recyklingu.

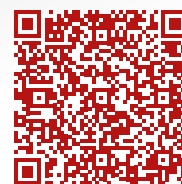

Udział specjalistów z zagranicy
znacznie wzrósł

Coraz mniej surowców dla coraz większej liczby ludzi – jak sobie z tym poradzić? Brzmi to jak kwadratura koła, ale jest to ogromne zadanie dla branży recyklingu i gospodarki wodnej, która przedstawiła swoje nowoczesne rozwiązania na targach IFAT w Monachium. Również firma REMONDIS zaznaczyła swoją obecność i zdobyła wyróżnienie za innowacyjność.

Dalsze relacje z targów IFAT można znaleźć w witrynie remondis-aktuell.com

Szczególnie wartościowe było dla firmy REMONDIS uzyskanie tegorocznej nagrody GreenTec za TetraPhos® – innowacyjną metodę odzyskiwania kwasu fosforowego z popiołu ze spalania osadów ściekowych. Ta metoda została opracowana oraz opatentowana przez firmę REMONDIS i dostosowana do potrzeb rynku wspólnie z gminnym partnerem HamburgWasser

w formie dużej instalacji pilotażowej w porcie w Hamburgu. IFAT to idealne forum do prezentacji takich innowacji oraz miejsce spotkań i rozmów dla partnerów i klientów z branży. Ta impreza będzie więc również w przyszłości zaliczana do najważniejszych targów technologii ochrony środowiska, recyklingu, gospodarki wodnej i gospodarki surowcami.

Andrej Abramenko (z lewej strony), kierownik działu ds. oczyszczania i zarządzania odpadami w Komitecie Organizacyjnym Mistrzostw w Piłce Nożnej w 2018 r. w Rosji, podczas wizyty na stoisku firmy REMONDIS na targach IFAT w Monachium. Po jego prawej stronie – Swetlana Bigesse i Hendrik Vonnegut, dyrektorzy generalni spółki REMONDIS Russland

Ulrike Scharf, bawarska Minister Środowiska i Ochrony Konsumentów, rozmawia podczas wizyty na stoisku REMONDIS na targach IFAT z członkami i prezesami zarządu firmy REMONDIS na temat aktualnych wyzwań i ochrony środowiska naturalnego oraz klimatu. Z lewej strony na zdjęciu: Andreas Bankamp, prezes zarządu spółki REMONDIS Aqua

Wymiana korespondencji

ZAMIAST USTAWY O SUROWCACH WTÓRNYCH – KONTROWERSYJNA KORESPONDENCJA

Poprzez tę kompromisową ofertę cztery proekologiczne ministerstwa ochrony środowiska krajów związkowych już wiosną chciały intensywnie zająć się ustawą o surowcach wtórnych. Nadrenia Północna-Westfalia, Dolna Saksonia, Badenia-Wirtembergia oraz Szlezwik-Holsztyn próbują zmienić dyskusję, która często jest silnie naznaczona aspektem ideologicznym oraz rozważaniami na temat odpowiedzialności, w debatę przyjazną dla gospodarki i jednocześnie związaną ze zrównoważonym rozwojem. Norbert Rethmann, honorowy przewodniczący rady nadzorczej koncernu RETHMANN, przeczytał tę informację z ogromnym zainteresowaniem i sam postanowił napisać coś na ten temat. W reakcji na inicjatywę krajów związkowych w sprawie ustawy o surowcach wtórnych Norbert Rethmann napisał list do ministrów ochrony środowiska, a przede wszystkim do Johannes Remmela, Ministra Ochrony Klimatu, Środowiska, Rolnictwa, Natury i Konsumentów kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia. Przedsiębiorca rodzinny wyjaśnił w liście nie tylko swój osobisty pogląd na tę kwestię, ale również wypowiedział się w imieniu firm prywatnych, dzieląc się ich obawami.

„Zaryzykuję następującą prognozę – (...) gospodarka utylizacji i gospodarka recyklingowa w ciągu ok. dziesięciu lat będzie mieć takie znaczenie, jakie mają aktualnie przemysł chemiczny i motoryzacyjny”.

Norbert Rethmann, honorowy przewodniczący rady nadzorczej koncernu RETHMANN

Szanowna Pani Minister, szanowni Panowie Ministrowie,

w ostatnim tygodniu na zaproszenie kancelarii GGSC uczestniczyłem w sympozjum z okazji 60 urodzin Pana Gaßnera. Poza tym w wydaniu 14/2016 EUWID czytałem o inicjatywie dotyczącej kompromisu w przypadku ustawy o surowcach wtórnych. Pozwolę sobie przedstawić kilka moich uwag na ten temat.

Z okazji sympozjum, które odbyło się 6 kwietnia 2016 r. w Berlinie, prof. dr Töpfer bardzo wyraźnie nakreślił zmiany w rozporządzeniu w sprawie opakowań oraz wskazał kierunek rozwoju gospodarki surowcami wtórnymi. Ponieważ w tym czasie ustalane były regulacje dotyczące rozporządzenia w sprawie opakowań, jako przewodniczący mogłem się włączyć do licznych dyskusji i rozmów, wspierając stanowisko Federalnego Związku Niemieckiej Gospodarki Odpadami.

Rezultaty tych dyskusji znajdują również odzwierciedlenie w rozwoju naszego rodzinnego przedsiębiorstwa. Już w roku 1977 sformułowałem wytyczne przedsiębiorstwa dla naszych pracowników i pracowników, których liczba była wówczas jeszcze przewidywalna. Jedną z zasad miała i ma do dziś kluczowe znaczenie: „Dla nas przetwarzanie odpadów jest ważniejsze od ich usuwania”. Myślę, że jest to również główna zasada odzyskiwania surowców wtórnych i gospodarki recyklingowej w kontekście ogólnym.

Wyzwania związane z recyklingiem

Z ogromnym zainteresowaniem i jednocześnie z dystansem śledzę debatę na temat ustawy o surowcach wtórnych. Moim zdaniem wskaźniki recyklingu powinny być znacznie wyższe. Przetwarzanie odpadów, także tych z gospodarstw domowych, stanowi wielkie wyzwanie dla całej gospodarki recyklingowej. Przy współpracy z przedstawicielami świata nauki i niemieckiego przemysłu opracowano procedury oraz zaprojektowano instalacje do przetwarzania surowców wtórnych, umożliwiające wykorzystanie znacznej części tych surowców z powrotem w procesie produkcyjnym.

Początki tej inicjatywy zostały jednak niestety bardzo szybko zapomniane. Chciałbym tutaj poruszyć temat sortowania szkła. W końcu zmiana sposobu myślenia w branży produkcji szkła związana z oszczędzaniem energii (zużycie energii mniejsze o jedną trzecią) oraz rozwój uniwersytetów w zakresie procesów sortowania – tu mam na myśli zwłaszcza sortowanie według koloru szkła – doprowadziły do tego, że ta procedura jest dziś procedurą stosowaną standardowo, i to nie tylko w Europie, ale na całym świecie. W porównywalnym stopniu rozwija się również sektor tworzyw sztucznych – myślę tu głównie o butelkach PET. Nasze rodzinne przedsiębiorstwo w najbliższych dniach otworzy w Hamburgu zakład zdolny do przetworzenia 20 000 ton odpadów rocznie.

Oprócz tego właśnie w obszarze przemysłowym wprowadziłyśmy liczne inicjatywy związane z odzyskiwaniem surowców wtórnych. W rezultacie tylko w naszym przedsiębiorstwie odzyskiwanych jest rocznie ok. 7 mln ton złomu/metalu i 2,5 mln ton papieru.

Zaryzykuję następującą prognozę: ten rozwój prowadzi do tego, że gospodarka utylizacji odpadów oraz recyklingu za ok. dziesięć lat będzie mieć takie znaczenie, jakie aktualnie mają przemysł chemiczny i motoryzacyjny.

Wszystkie metody stosowane w gospodarce recyklingowej są już dzisiaj popularnymi rozwiązaniami stosowanymi zarówno w Europie, jak i poza jej granicami. ►

Norbert Rethmann postuluje w swoim liście do ministra ochrony środowiska szersze warunki ramowe tworzone przez polityków dla całej gospodarki utylizacji odpadów oraz recyklingu

7 mln ton

Złom/Metal

2,5 mln ton

papieru

► **Uczciwa konkurencja w interesie obywateli**

W dyskusji na temat ustawy o surowcach wtórnych, o ile prawidłowo oceniam stan rzeczy, zasadniczo chodzi o to, kto w przyszłości będzie odbierał z gospodarstw domowych te materiały oraz jaki będzie jego zakres odpowiedzialności.

Jest to właściwie proste zadanie logistyczne. Nie ma to, moim zdaniem, nic wspólnego z usługami publicznymi ani zadaniami, do których obligują przepisy prawa publicznego. Rzeczywistym wyzwaniem jest przetworzenie tych surowców w taki sposób, aby można je było udostępnić w przemyśle jako surowce pierwotne.

W warunkach socjalnej gospodarki rynkowej usługi te podlegają prawom konkurencyjności, w związku z czym są na nie regularnie rozpisywane przetargi. Nie jest dla mnie problemem to, że o wykonywanie tych zadań zabiegają zarówno przedsiębiorstwa komunalne, jak i firmy prywatne.

Uważam, że należy rozpiścić przetarg na te zadania oraz stworzyć porównywalne warunki konkurencyjne – dotyczy to w szczególności prawa podatkowego. Nie jest konieczne uprzywilejowanie podatkowe zakładów komunalnych. W interesie obywateli leży, aby panowały uczciwe warunki konkurencji w tym sektorze usług.

„Nie jest konieczne uprzywilejowanie podatkowe zakładów komunalnych. W interesie obywateli leży, aby panowały uczciwe warunki konkurencji w tym sektorze usług”.

Norbert Rethmann, honorowy przewodniczący rady nadzorczej koncernu RETHMANN

Ciągle zarzuca się prywatnym firmom zajmującym się zbierką odpadów, że zbierają one „najlepsze” odpady, a przedsiębiorstwa gminne muszą wypełniać luki, powołując się na usługi publiczne. To nieprawda. Od ponad 25 lat w systemie dualnym po przetargu zbiórka jest przeprowadzana w całych Niemczech, a prywatne przedsiębiorstwa działają właśnie w regionach wiejskich.

Oczywiście te zadania mogą podlegać również odpowiedzialności dostawców usług publicznych. Należy tylko zagwarantować, że przetargi na te usługi będą na pewno ponownie rozpisywane w terminach od pięciu do ośmiu lat.

Od około 50 lat działam w tej branży jako przedsiębiorca. Mój punkt widzenia to: „Przyjmowanie wyzwań – przedsiębiorcza postawa”. Dzięki temu udało się wprowadzić w życie niewiarygodnie dużo innowacji. Według mnie doprowadziło do tego wyłącznie zaangażowanie sektora prywatnego.

Oczywiście istnieje również możliwość, że wyzwania te w przyszłości będą realizowane przy współpracy sektora publicznego i firm prywatnych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Da to gminie możliwość kontroli, a przedsiębiorcy swobodę wdrażania swoich innowacyjnych rozwiązań biznesowych.

Adaptacja dobrych pomysłów

W mojej długoletniej działalności nauczyłem się podążać za rozwiązaniami, które dobrze funkcjonują w praktyce. W związku z tym chciałbym zwrócić uwagę na pewną kwestię związaną z ustawą w sprawie tusz zwierzęcych. Przepisy prawne dotyczące usuwania tusz zwierzęcych według mnie dają taką możliwość, by zaadaptować porównywalne podstawy prawne również w zakresie ogólnej utylizacji odpadów. Od dziesięcioleci nasze rodzinne przedsiębiorstwo działa również w sektorze utylizacji odpadów poubojowych / usuwania tusz zwierzęcych. Możemy stwierdzić, że regulacje w tym zakresie z jednej strony gwarantują bezpieczne dla ludzi i środowiska usuwanie odpadów, a z drugiej strony – a przynajmniej takie jest moje zdanie – ustawa jest na tyle nowatorska, że oferuje niezwykle dużo możliwości innowacyjnych i przedsiębiorczych rozwiązań.

W naszym przedsiębiorstwie umożliwiła ona zdobycie 20 procent światowego udziału w rynku produkcji heparyny, czyli leku przeciwzakrzepowego, z błony śluzowej oraz wytwarzanie 700 000 ton proteiny na potrzeby przemysłu paszowego, w szczególności na potrzeby producentów karm dla zwierząt. Do tego dochodzi produkcja plazmy krwi i przetwarzanie odpadów rybnych. Wolumeny wytwarzanych produktów spełniają przy tym wymogi ich odbiorców.

Chciałbym również przypomnieć inwestycje, które zostały rozpoczęte podczas budowania nowoczesnych zakładów przetwarzania odpadów. Aby wymienić tylko jeden z przykładów, wspomnę o budowie naszego zakładu w Kazaniu w Rosji, gdzie nasze rodzinne przedsiębiorstwo zainwestowało ok. 40 mln euro. Przy tym zainstalowano pochodzący

z Niemiec lub Europy sprzęt techniczny o wartości przynajmniej 25 mln euro. Chodzi tu o wysokiej jakości maszyny (dekantery, wirówki itd.). Ten rozwój ma niezwykle duże znaczenie również dla takiego kraju przemysłowego, jakim są Niemcy. Mogliśmy się o tym przekonać podczas instalacji zakładu do odzyskiwania metali ze spalarni odpadów komunalnych w Singapurze o wydajności 600 000 ton rocznie, który otworzyliśmy kilka tygodni temu.

Potrzeba koncepcji politycznych

Uważam, że sektor recyklingu w kolejnych dziesięcioleciach będzie charakteryzował duży rozwój różnego rodzaju działań. Dla naszego przedsiębiorstwa oznacza to, że utrzymamy łącznie 63 000 miejsc pracy na pełen etat, oferując miejsca dla 2000 praktykantów oraz stanowiska dla inżynierów, handlowców itd., na których wymagane są najwyższe kompetencje – również naukowe.

Podczas kształtowania przyszłych warunków ramowych konieczne są koncepcje polityczne. Nie chodzi o to, aby inwestować znaczne środki finansowe w kolejną metodę pozyskiwania fosforanu. Moim zdaniem politycy powinni wspierać rozwój naukowy poprzez odpowiednie zachęty, w szczególności wobec możliwego skażenia materiałów w wielokrotnych procesach recyklingu.

Przemysł ułatwia sobie zadanie w niektórych obszarach: produkuje samochody oraz inne przedmioty codziennego użytku. Po zużyciu trafiają one do odpadów, a my stoimy przed następującym wyzwaniem: musimy odzyskać z materiałów kompozytowych – używanych np. w przemyśle motoryzacyjnym – metale, aluminium, miedź i karbon w taki sposób, aby były one ponownie użyteczne. Dotyczy to w coraz większym stopniu również konstrukcji czipów, płytek obwodów drukowanych i modułów sterowania. Należy je integrować tak, aby można je było bez problemu odzyskać. Wówczas możliwe będzie wielokrotne wykorzystanie użytych surowców.

Myszę, że prowadzona obecnie na ten temat dyskusja jest zbyt pobieżna. Dyskutuje się o tym, kto może zbierać określone materiały. To zagadnienie powinno zostać rozwiązane w myśl socjalnej gospodarki rynkowej. Znacznie większą uwagę należy poświęcić następującym pytaniom: Co się dzieje z surowcami po zużyciu sprzętu? W jaki sposób możemy je ponownie wprowadzić do obiegu? Na ile pewne są możliwości kontroli odnośnie do skażenia tych materiałów?

Staramy się z całą odpowiedzialnością wypełniać nasze obowiązki, wykorzystując wszystkie swoje możliwości i własne laboratoria, w których zatrudnionych jest już ponad 200 osób. Przydałoby się jednak tutaj o wiele większe zaangażowanie ze strony polityków, umożliwiające solidne oszacowanie wspomnianego rozwoju. Dotyczy to w szczególności selektywnej zbiórki odpadów organicznych. Od roku 2012 nakazuje ją ustawa o gospodarce recyklingowej. Kraje związkowe nie są w stanie realizować zapisów tej ustawy. Kto oczekuje jeszcze po tym doświadczeniu konsekwentnego wdrażania ustawy o surowcach wtórnych?

Moich uwag zrobiło się całkiem sporo. Zastanawiam się, czy znajdziecie Państwo czas, aby je przeczytać i przemysleć. Jeśli Państwa zdaniem do podjęcia decyzji niezbędna byłaby dyskusja na ten temat, jestem chętny i gotowy do wzięcia w niej udziału i podzielenia się moimi doświadczeniami, a właściwie doświadczeniami naszego rodzinnego przedsiębiorstwa.

Serdecznie pozdrawiam
Norbert Rethmann

> Proszę przeczytać na następnej stronie odpowiedź Johannesesa Remmela, Ministra Ochrony Środowiska kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia

14 %

wszystkich surowców dla przemysłu to surowce pochodzące z recyklingu

7,8 mln ton

surowców wtórnych rocznie można dodatkowo odbierać w ramach odpadów komunalnych

95 kg

surowców wtórnych dodatkowo na osobę na rok stanowi rzeczywisty potencjał surowcowy odpadów w Niemczech

250 000

ludzi

jest obecnie zatrudnionych w sektorze gospodarki recyklingowej – i jest to tendencja dynamicznie rosnąca

> Wymiana korespondencji

ZAMIAST USTAWY O SUROWCACH WTÓRNYCH –
KONTROWERSYJNA KORESPONDENCJA

Szanowny Panie Rethmann,

bardzo dziękuję za Pana list z 20.04.2016 r. skierowany do pani minister Höfken, pana ministra Unterstellera, pana ministra dr Habecka i do mnie, w którym z okazji inicjatywy krajów związkowych, związanej z ustawą o surowcach wtórnych, wypowiada się Pan na temat podstawowych kwestii w tym zakresie oraz w którym można stwierdzić wiele zbieżności ze stanowiskami tych krajów, które wprowadziły rezolucję ustanowioną przez Bundesrat 29 stycznia 2016 r. w sprawie efektywnej, ekologicznej i przyjaznej obywatelom ustawy o surowcach wtórnych. Chętnie ustosunkuję się do Pana listu, również w imieniu i po uzgodnieniu z moją koleżanką i moimi kolegami.

Podzielamy Pana zdanie, że przetwarzanie odpadów z gospodarstw domowych stanowi wielkie wyzwanie dla całej gospodarki recyklingowej, a z drugiej strony obecne wskaźniki recyklingowe mogłyby być znacznie wyższe. Nie ulega wątpliwości, że rzeczywistym wyzwaniem jest przetworzenie tych surowców w taki sposób, aby można je było udostępnić w przemyśle jako surowce pierwotne. Nie da się również zaprzeczyć Pana stwierdzeniu, że obserwowany rozwój prowadzi do tego, iż gospodarka utylizacji i gospodarka recyklingowa za ok. dziesięć lat będzie mieć takie znaczenie, jak aktualnie przemysł chemiczny i motoryzacyjny. Tu dla prywatnych firm utylizacyjnych poszerza się pole działania, którego rozwój powinny dalej wspierać odpowiednie przepisy prawne.

Również z naszej perspektywy wymagało to wiele wysiłków, aby zrealizować ambitne cele ekologiczne zwłaszcza poprzez zwiększenie ilości i jakości recyklingowanych odpadów przy zwiększeniu odpowiedzialności za produkt. W tym celu potrzebujemy ustawy o surowcach wtórnych, która oprócz wymagających warunków przetwarzania odpadów komunalnych z gospodarstw domowych, na późniejszym etapie obejmie również zmianę odpowiedzialności za produkt w obszarze odpadów komercyjnych.

Zasadniczo zgadzamy się również z Pana wypowiedzią, że w socjalnej gospodarce rynkowej usługi podlegają prawom konkurencyjności, w związku z czym muszą na nie być regularnie rozpisywane przetargi. Mając na uwadze powyższe założenia, odstąpiono od stosowanej pierwotnie w kilku krajach związkowych ogólnej koncepcji odpowiedzialności jednostek publiczno-prawnych za zbiórkę, sortowanie i przetwarzanie odpadów z opakowań i materiałów nieopakowaniowych. Teraz duża większość członków Bundesratu opowiedziała się za modelem kompromisowym, według którego gminy ponoszą odpowiedzialność za samą organizację zbiórki odpadów z opakowań i materiałów nieopakowaniowych (łącznie z opakowaniami szklanymi przeznaczonymi do zbiórki selektywnej), natomiast odpowiedzialność za późniejsze sortowanie i przetwarzanie odpadów spoczywa na podmiotach odpowiedzialnych za produkt, co wyzwała nieograniczoną konkurencję.

Warto podkreślić, że również zbiórka surowców wtórnych przez gminy zgodnie z prawem o zamówieniach publicznych powinna być przedmiotem publicznego przetargu. Ale mimo to trzeba jednak dać gminom możliwość przeprowadzenia zbiórki samodzielnie na drodze tak zwanego zamówienia in-house, czyli wewnętrznego. Gmina zachowuje w tej sytuacji niezależność organizacyjną i może np. decydować o systemie wrzucania i odnoszenia (Holsystem/Bringsystem) lub o stopniu świadczenia usług dla swoich obywateli. Za zbiórkę lekkich opakowań i szkła przewidziana jest tak zwana ryczałtowa opłata standardowa, która obejmuje wszystkie koszty (np. również obowiązujące do tej pory opłaty dodatkowe), przy czym jej wysokość da się w prosty sposób ustalić na podstawie wyników wcześniejszych przetargów na zbiórkę. Opłata ryczałtowa umożliwiłaby także ograniczenie kosztów zbiórki. W rezultacie wykluczone zostałyby nieproporcjonalnie duże podwyżki kosztów. Czasochłonne, a co za tym idzie kosztowne porozumienia w sprawie realizacji prawa głosu, które znamy obecnie z sektora papieru, tektury i tworzyw, stałyby się zbyteczne, co doprowadziłoby do znacznego uproszczenia procesu zarządzania.

Johannes Remmel, Minister Ochrony Klimatu, Środowiska, Rolnictwa, Ochrony Natury i Konsumentów kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia

Obawa prywatnego sektora recyklingu o to, że gminy nie będą rozpisywać przetargów na zbiórkę surowców wtórnych, a przez to nie stworzą konkurencyjnych warunków dla prywatnych podmiotów, lecz będą (w miarę możliwości w coraz większym stopniu) same przejmować działalność operacyjną, a w konsekwencji wręcz wyeliminują konkurencyjność, na pewno nie jest zupełnie bezpodstawna. Jednak należy zwrócić uwagę na to, że obecnie na realizację usług zbiórki odpadów przeważnie rozpisywane są przetargi na szczeblu krajowym. W tej kwestii zasadniczo nic nie powinno się zmienić, zwłaszcza że prywatny sektor recyklingu ze swoją rynkową i konkurencyjną ofertą w dużym stopniu przyczyniłby się do przeciwdziałania tendencjom rekomunalizacji.

Z drugiej strony trudno sobie wyobrazić, że gmina, która dysponuje zakładem komunalnym nieposiadającym osobowości prawnej zgodnie z przepisami rozdzielania zamówień publicznych, miałaby być pozbawiona możliwości ubiegania się o zamówienie zlecone przez nią samą lub też musiała przekształcić własny zakład utylizacji w spółkę o odrębnej osobowości prawnej, aby zyskać możliwość wzięcia udziału w przetargu. Mając na uwadze powyższe argumenty, chcielibyśmy prosić o zrozumienie faktu, że gminy nie chcą zaakceptować ograniczenia komunalnych usług publicznych w wyniku obowiązku przetargowego, nawet w przypadku raczej niewielkich ilości surowców wtórnych.

Wniosek jest taki, że uchwalenie ustawy o surowcach wtórnych zasadniczo stałoby w sprzeczności z dążeniem do tego, by w przyszłości większość gmin miała jednak możliwość świadczenia usług usuwania odpadów w ramach zamówienia wewnętrznego (in-house). Z naszej perspektywy jednak nie jest to przeszkoda nie do pokonania. Natomiast – i tu prawdopodobnie się Pan z nami zgodzi – sukces zbiórki surowców wtórnych w dużej mierze zależy od ich ilości i jakości. Tutaj nie pomoże zwiększenie wskaźników recyklingu. W tej decydującej kwestii Ministerstwo Ochrony Środowiska na razie milczy, ponieważ systemy dualne nie mają możliwości bezpośredniego wpływu na gospodarstwa domowe. Nawet sami producenci przyznają więc, że gminy są niezbędne jako instytucje, które reprezentują interesy obywateli. Jeśli jednak gminy otrzymają możliwość pełnienia takiej niekwestionowanej kluczowej roli w zbiórce odpadów, a na koniec zyskają tym samym niezbędne uprawnienia do nakładania sankcji, pozwoli to również na przyznanie im niezależności organizacyjnej w zbiórce odpadów. Jest to jedna z decydujących przyczyn, dla których uważamy niezależność gmin w komunalnej zbiórce odpadów za niezbędną.

Bardzo byśmy się cieszyli, gdyby nasze wyjaśnienia spotkały się z Pana zrozumieniem oraz gdybyśmy uzyskali Pana zgodę na udostępnienie tego pisma szerszej publiczności.

Z poważaniem
Johannes Remmel

Ustawa o surowcach wtórnych czeka dalej w kolejce

KONIECZNA ZMIANA ROZPORZĄDZENIA W SPRAWIE OPAKOWAŃ STAŁA SIĘ POZORNIE DŁUGOTERMINOWYM ZADANIEM

Wszyscy liczyli na ustawę o surowcach wtórnych. Jednak 19 lipca Ministerstwo Ochrony Środowiska przedstawiło ponownie projekt do ustawy o opakowaniach. Przed tym projektem od 1990 r. przedłożono już siedem nowelizacji rozporządzenia w sprawie opakowań. Na pilnie potrzebną ustawę o surowcach wtórnych trzeba jednak nadal czekać.

Niemiecki Bundestag zajmie się aktualnym projektem ustawy o opakowaniach najprawdopodobniej pod koniec bieżącego lub na początku następnego roku. Już teraz można usłyszeć stanowczą krytykę z kilku stron. Krytycznie wypowiadają się na przykład stowarzyszenia ekologiczne Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (BUND, z niem. Stowarzyszenie na Rzecz Środowiska i Ochrony Natury w Niemczech), Deutsche Umwelthilfe (DUH, z niem. Niemiecka Pomoc dla Środowiska), Naturschutzbund Deutschland (NABU, z niem. Stowarzyszenie Ochrony Środowiska Naturalnego w Niemczech) oraz Umweltschutzverband Deutscher Naturschutzring (DNR, z niem. Organizacja Parasolowa Niemieckiego Stowarzyszenia Ochrony Środowiska Naturalnego).

dla obywateli poszerzenie zbiórki surowców wtórnych z gospodarstw domowych o materiały nieopakowaniowe z tworzywa sztucznego i metalu – jest to punkt z umowy koalicyjnej rządu federalnego, który został całkowicie pominięty w projekcie do ustawy o opakowaniach.

We wspólnym oświadczeniu stowarzyszenia na rzecz ochrony środowiska stwierdzają, co następuje: „Powstał mało ambitny projekt ustawy o opakowaniach, który oznacza krok wstecz i brak postępu w ochronie środowiska”. W opinii stowarzyszeń ustawa o opakowaniach uniemożliwia wprowadzenie zbiorników na surowce wtórne w całym Niemczech. Projekt nie wspiera, ich zdaniem, rozszerzenia zbiórki surowców wtórnych ani skutecznych środków, które zapobiegają wytwarzaniu odpadów i polepszają jakość recyklingu.

Ustawa o surowcach wtórnych: Bundesrat ponagla
Projekt został poprzedzony rezolucją Bundesratu z 29 stycznia tego roku. W tym dokumencie rząd federalny jest wzywany do niezwłocznego przedłożenia ustawy o surowcach wtórnych oraz zmiany rozporządzenia w sprawie opakowań. Sednem żądania Bundesratu jest wspólna zbiórka, a następnie przetwarzanie opakowań oraz materiałów nieopakowaniowych pozwalające na znaczne zwiększenie aktualnych wskaźników recyklingu.

„Rozporządzenie w sprawie opakowań nie jest dobrym przykładem (...) Od ponad sześciu lat czekamy na ustawę o surowcach wtórnych”.

Johannes Remmel, członek Landtagu, Minister Ochrony Klimatu, Środowiska, Rolnictwa, Ochrony Natury i Konsumentów kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia

Zamiast kolejnej nowelizacji rozporządzenia w sprawie opakowań związki domagają się wprowadzenia ustawy o surowcach wtórnych uwzględniającej ambitne wymogi ekologiczne. Z naciskiem przypominają, że celem powinno być przyjazne

„Wszystkie strony zainteresowane czekają na ustawę o surowcach wtórnych. Zarówno przedsiębiorstwa gminne, jak i prywatne potrzebują stabilnych podstaw do realizacji planów”.

Michael Thews, członek Bundestagu, referent ds. polityki odpadów frakcji SPD w Bundestagu

„Potrzebujemy w końcu ustawy o surowcach wtórnych, która proponowałaby ambitne współczynniki recyklingu oraz jak najprostsze i przyjazne mieszkańcom struktury”.

Franz Untersteller, członek Landestagu, Minister Ochrony Środowiska, Klimatu Gospodarki Energetycznej kraju Badenia-Wirtembergia

Zasadniczymi celami Bundesratu są lepszy i bardziej innowacyjny recykling, uproszczone wdrożenie oraz uwzględnienie interesów gmin, a także uczciwa konkurencja z usługodawcami prywatnymi. Gminy powinny przy tym być odpowiedzialne za zbiórkę surowców wtórnych na całym obszarze, a zadania związane z sortowaniem i przetwarzaniem powinny zostać rozpisane w przetargu, w którym będzie mogła wziąć udział konkurencja. Kolejnym żądaniem Bundesratu jest utworzenie centralnej jednostki dysponującej uprawnieniami zwierzchnimi. Spektrum jej zadań miałyby sięgać od rejestracji podmiotów odpowiedzialnych za produkty przez jednolite regulacje dotyczące nadawania licencji po przetargi na sortowanie i przetwarzanie odpadów. Związana z tym ewentualna likwidacja systemów dualnych mogłaby być znaczącym wkładem w ograniczenie biurokracji oraz obniżenie kosztów dla przedsiębiorstw, wyjaśnia Bundesrat.

Duży potencjał surowców wtórnych w odpadach komunalnych

Również firma REMONDIS opowiada się za stworzeniem za pomocą ustawy o surowcach wtórnych warunków ramowych umożliwiających zwiększenie efektywności korzystania z surowców oraz jakości recyklingu. W końcu chodzi o to, aby wykorzystać w jak największym zakresie potencjał surowców wtórnych z odpadów komunalnych. Zgodnie z badaniem INFA rocznie można zebrać dodatkowo aż do 95 kilogramów surowców wtórnych na mieszkańca. Wobec takich możliwości powinniśmy zrobić wszystko, aby chronić pozostałe naturalne zasoby surowców poprzez jak największe wykorzystanie surowców wtórnych.

Proszę tutaj przeczytać opinię
związku BDE dotyczącą ustawy
o opakowaniach

19%

Przywilej podatkowy VAT: gminy mogą uniknąć opodatkowania 19%

PRZEWODNICZĄCY ZWIĄZKU BDE, PETER KURTH, KRYTYKUJE USTAWODAWSTWO DOTYCZĄCE PRZEDSIĘBIORSTW PUBLICZNYCH

Dyskusja na temat sprawiedliwości podatkowej pomiędzy usługodawcami gminnymi i prywatnymi z branży gospodarki recyklingowej trwa nadal. Przywilej przedsiębiorstw gminnych, które mogą być zwolnione z podatku VAT przy rozliczaniu usług, spotyka się ze zdumieniem ze strony konkurentów z sektora prywatnego. Przewodniczący Niemieckiego Związku Gospodarki Odpadami, Wodą i Surowcami (BDE), Peter Kurth, skrytykował w publicznym liście skierowanym do Ministra Finansów, Wolfganga Schäublego (CDU), tę formę „nieuczciwej konkurencji” pomiędzy oferentami gminnymi i prywatnymi z branży gospodarki recyklingowej.

Peter Kurth,
przewodniczący
związku BDE

Poczucie sprawiedliwości wielu osób zostanie – jego zdaniem – naruszone, gdy koncerny międzynarodowe przeniosą swoją siedzibę prawną za granicę, aby znacznie zmniejszyć opodatkowanie. W związku z tym od razu będzie się mówić o nieuczciwej konkurencji. Ten stan prawny dotyka w szczególności, oprócz sektora energetycznego, również gospodarkę recyklingową. Przewodniczący związku BDE, Peter Kurth, widzi również niesprawiedliwość w fakcie, że przedsiębiorstwa gminne mogą zostać ustawowo zwolnione z podatku VAT. Takie prawo obowiązuje w Niemczech w przypadku przedsiębiorstw publiczno-prawnych, czyli instytucji prawa publicznego, związków celowych oraz gminnych przedsiębiorstw gospodarczych nieposiadających osobowości prawnej. Jego zdaniem wywołuje ono w dotkniętych tą sytuacją przedsiębiorstwach prywatnych równie silne uczucie rosnącej niesprawiedliwości podatkowej. Niemcy są jednym z nielicznych krajów Unii Europejskiej, w których taka ustawa jeszcze obowiązuje.

Znaczenie państwowej działalności gospodarczej zasadniczo się zmieniło w ciągu ostatnich lat przede wszystkim w odniesieniu do płaszczyzny gminnej. Obroty przedsiębiorstw gminnych mogły się co najmniej podwoić w latach od 2000 do 2011. Przy 267 miliardach euro jest to prawie dziesięć procent produktu krajowego brutto. Podczas rozdzielania zamówień publicznych oraz usług te przedsiębiorstwa gminne mają nawet przywilej bezpośredniego oferowania swoich usług przy niższych kosztach. Uczciwa konkurencja wyklucza dyskryminację ustawową uczestników rynku, wyraża swoją krytykę Peter Kurth. „Jeśli – co miało niedawno miejsce – w okręgu bawarskim założenie związku celowego w celu przejścia zlecenia na utylizację odpadów od prywatnego

przedsiębiorstwa średniej wielkości uzasadniono możliwością uniknięcia podatku VAT, można to rozumieć tylko jako nieuczciwą konkurencję”, podkreśla przewodniczący BDE. Nie widać już tutaj różnicy w porównaniu z unikaniem opodatkowania przez przedsiębiorstwa prywatne.

Peter Kurth wzywa w swoim piśmie Ministra Finansów, Wolfganga Schäublego, do zweryfikowania tych przepisów. Należy również sprawdzić, jaki byłby wynik odpowiedniej zmiany ustawy o podatku VAT. Tego typu ustalenia wykazałyby, że należy poważnie podejść do kwestii unikania niesprawiedliwego opodatkowania ze strony urzędów finansowych.

Wzrost Obroty przedsiębiorstw gminnych

Wzorcowy model bezpieczeństwa utylizacji

PARTNERSTWA PUBLICZNO-PRYWATNE SPRAWDZIŁYBY SIĘ RÓWNIEŻ PRZY PROJEKTACH DOTYCZĄCYCH WYSYPISK ŚMIECI

REMEX®
WORKING FOR THE FUTURE

ZAK
Zurück. Ökologisch. Effizient.

Pomimo wysokiego współczynnika recyklingu: Niepodlegające ponownemu wykorzystaniu mineralne odpady budowlane i rozbiórkowe lub żużel należy zdeponować na wysypisku. W niektórych regionach Niemiec istnieje ryzyko wąskiego gardła spowodowane przede wszystkim krótkim pozostałym czasem działania istniejących wysypisk. Poprzez partnerstwa publiczno-prywatne należąca do REMONDIS grupa REMEX oferuje niezawodne rozwiązania oraz wspiera gminy przy organizacji niezbędnych przestrzeni na odpady.

Na początku czerwca panel ekspertów na targach IFAT 2016 zajął się kwestią składowania odpadów mineralnych na wysypiskach śmieci. Uczestnicy dyskusji panelowej ze świata polityki, gospodarki i nauki jednomyślnie zwrócili uwagę na znaczenie konsekwentnego recyklingu materiałowego. Jednocześnie potwierdzili oni regionalne zapotrzebowanie na większe powierzchnie wysypisk przeznaczonych na pozostałe surowce, których nie można poddać recyklingowi. W praktyce zwiększenie dostępności wysypisk jest jednak często utrudnione, ponieważ brakuje odpowiednich powierzchni. Gminom nie jest więc łatwo zagwarantować bezpieczeństwa utylizacji w tym zakresie.

Podwójne wykorzystanie istniejących powierzchni

Firmy **Zentrale Abfallwirtschaft Kaiserslautern (ZAK)** oraz **REMEX** udowadniają swoim projektem „Wysypisko na wysypisku”, że dostępne są tutaj inteligentne rozwiązania. W centrum zainteresowania jest przy tym stare wysypisko ZAK położone w Nadrenii-Palatynacie w Kapiteltal niedaleko Kaiserslautern. Pozyskano tam wspólnie z partnerami dodatkowy fragment wysypiska według zasady „nowe na starym”. W tym celu część nowego wysypiska zorganizowano na powierzchni 21 hektarów starego wysypiska śmieci i 10 hektarów bezpośrednio sąsiadującego zbocza doliny. Po przewidzianym na ten rok ukończeniu będzie można tam w bezpieczny i przyjazny dla środowiska sposób składować łącznie ok. 7,2 miliona metrów sześciennych odpadów mineralnych o niskim poziomie zanieczyszczenia, zaklasyfikowanych do wysypiska klasy I. Wysypisko może działać na tej zasadzie do 2052 r.

Przemysłane rozszerzenie na istniejącym obszarze wysypiska pozwala zaoszczędzić powierzchnię, jest zgodne z nowoczesnymi technologiami oraz przyczynia się do trwałego zabezpieczenia starego wysypiska. Pozwala to zapobiec niedoborowi miejsca na składowanie odpadów w regionie oraz gwarantuje mieszkańcom, branży budowlanej i przemysłowi bezpieczeństwo składowania odpadów.

Korzyści ekologiczne i ekonomiczne

Do najważniejszych zalet tego nowoczesnego rozwiązania należy możliwość wykorzystania istniejących infrastruktur oraz wykwalifikowanych pracowników na nowym fragmencie wysypiska – przyczynia się to do zachowania stabilności opłat i odciążenia gminnych gospodarstw domowych. Również, biorąc pod uwagę znaczne inwestycje poczynione w celu stworzenia większej objętości wysypiska oraz uszczelnienia i rekultywacji, to wspólne rozwiązanie jest opłacalne. Ten projekt partnerski jest dobitnym dowodem na to, że także w obszarze wysypisk można z sukcesem połączyć interesy gmin oraz zalety ekologiczne i gospodarcze.

Partnerem odpowiedzialnym za projekt i zbył firmy **Zentrale Abfallwirtschaft Kaiserslautern** jest **REMEX Deponiegesellschaft Kapiteltal mbH**

„Model partnerstwa publiczno-prywatnego cieszy się dużym zainteresowaniem dzięki jego przekonującym zaletom nie tylko w Nadrenii-Palatynacie, ale także w innych krajach związkowych”.

Andreas Herb, prezes zarządu REMEX SüdWest GmbH, Karlsruhe

Połączenie wiedzy fachowej i silnych stron

Firma ZAK zdecydowała się na współpracę z grupą REMEX po przetargu obejmującym całą Europę. Obaj partnerzy wnoszą do współpracy swoje silne strony. Stwarza to synergii i przynosi korzyści. W ten sposób firma ZAK wypełnia jako właściciel wysypiska obowiązek wobec gminy polegający na zapewnieniu stabilności utylizacji odpadów oraz opłat w regionie. Grupa REMEX jako partner prywatny przejmuje wszystkie koszty i ryzyko długoterminowe związane z budową,

eksploatacją, zamknięciem oraz procedurami po zamknięciu wysypiska. Ponadto REMEX sprzedaje objętość odpadów regulowaną w umowie, wspierając tym samym ekonomiczną eksploatację wysypiska. Długoletnie doświadczenie REMEX w tym wymagającym obszarze specjalnym oraz wiedza wynikająca z realizacji licznych projektów wysypisk o różnych wymogach znajdują tutaj bezpośrednie zastosowanie. Są to silne strony przedsięwzięcia, z których region Kaiserslautern korzysta w zrównoważony i niezawodny sposób.

Firma REMEX przetwarza rocznie ok.

10 milionów ton

odpadów mineralnych i zarządza licznymi wysypiskami

Inwestycja w przyszłość

611 MŁODYCH LUDZI ZDOBYWA WYKSZAŁCENIE W FIRMACH REMONDIS, RHENUS I SARIA, KTÓRE ŁĄCZNIE KSZTAŁCĄ BLISKO 2000 PRAKTYKANTÓW

Nowi praktykanci cieszą się z rozpoczęcia kariery

Recykling, gospodarka wodna i usługi to branże, w których można się spodziewać długotrwałego rozwoju

Trzy przedsiębiorstwa rodzinne kształcą ok. 2000 młodych ludzi

To imponujące liczby, które wskazują na przyszłość, w której zmiana strukturalna będzie miała wreszcie szansę powodzenia. Przedsiębiorstwa grupy RETHMANN również w tym roku przejmą odpowiedzialność za przyszłość kraju i nauczą łącznie 1936 młodych ludzi nowoczesnych zawodów. Spośród nich 611 praktykantów rozpoczyna w tym roku swoje życie zawodowe. Wszyscy oni podjęli dobrą decyzję, ponieważ recykling, gospodarka wodna, usługi przemysłowe i gminne oraz logistyka i bioprzemysł to naprawdę przyszłościowe branże.

Gospodarka recyklingowa rozwinęła się w Niemczech do znaczącego czynnika gospodarczego oraz motoru napędowego miejsc pracy. Ponad jedna czwarta miliona ludzi pracuje już dziś w tej branży nad stabilną przyszłością i osiąga w całych Niemczech obrót rządu 70 miliardów euro. Ten rozwój odzwierciedla liczba praktykantów grupy RETHMANN. W samej spółce REMONDIS, największej z trzech siostrzanych firm, w sierpniu 380 nowych praktykantów poczyniło pierwszy krok w swojej karierze zawodowej – to więcej niż kiedykolwiek. W firmie Rhenus jest to 212 nowych osób, a w firmie SARIA 19 osób rozpoczynających życie zawodowe. Wszyscy korzystają z szerokiej oferty kształcenia w ok. 50 zawodach, które zapewniają najlepsze perspektywy na rynku pracy. Są to zawody z obszaru chemiczno-technicznego, techniki pojazdów i ochrony środowiska, handlu i IT, elektroniki i elektrotechniki, przemysłu metalowego oraz rzemiosła i logistyki. Spośród trzech najpopularniejszych zawodów w firmie REMONDIS największym powodzeniem cieszy się kierowca zawodowy – aż 293 praktykantów. Podczas tradycyjnych zajęć wprowadzających w siedzibie głównej REMONDIS w Lünen 29 lipca nowi praktykanci zostali powitani przez honorowego przewodniczącego rady nadzorczej,

Norberta Rethmanna, oraz dyrektora działu kadr, Franka Dohmena. Norbert Rethmann nakreślił optymistyczną wizję przyszłości, w której znaczenie gospodarki recyklingowej będzie rosło nie tylko w Niemczech, ale na całej planecie. Właśnie zważywszy na konieczność zaistnienia światowej gospodarki chroniącej zasoby i klimat w obliczu rosnącej liczby ludności na świecie przede wszystkim recykling, gospodarka wodna i inteligentna logistyka będą odgrywać kluczową rolę. Osoby decydujące się na zdobycie wykształcenia w tych dziedzinach przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska oraz mają widoki na długie i satysfakcjonujące życie zawodowe.

Frank Dohmen, nowy kierownik działu kadr w firmie REMONDIS od początku tego roku, podkreślił ponadto wysoki współczynnik zatrudniania praktykantów w tym przedsiębiorstwie rodzinnym. Po pomyślnym zakończeniu praktyk ponad 70 procent praktykantów jest zatrudnianych jako fachowcy w firmie REMONDIS. Osoby zainteresowane kształceniem w firmie REMONDIS mogą znaleźć informacje dotyczące rozpoczęcia kształcenia w 2017 r. w witrynie remondis-karriere.de.

611 praktykantów rozpoczyna w tym roku życie zawodowe

380

REMONDIS®
WORKING FOR THE FUTURE

212

RHENUS
LOGISTICS

19

SARIA®

Fachowość we wszystkich segmentach

SPÓŁKA REMONDIS SCHWEIZ AG ROZWIJA SIĘ W SZWAJCARSKIEJ GOSPODARCE RECYKLINGOWEJ

Nie ma drugiego tak innowacyjnego kraju jak Szwajcaria – pokazuje to niedawno opublikowany ranking Global Innovation Index (GII, Globalny Indeks Innowacyjności). W Szwajcarii najlepiej rozwinięty jest przemysł używek, chemiczny i farmaceutyczny. Z innowacyjności korzysta cała gospodarka szwajcarska. Również dla spółki REMONDIS Schweiz AG, będącej ważnym graczem w gospodarce recyklingowej w Szwajcarii, jest to szansa na zaoferowanie i rozszerzanie kompleksowych usług dla wszystkich branż.

REMONDIS®
WORKING FOR THE FUTURE

Fakt, że przemysł chemiczny i farmaceutyczny odżył w tym kraju w ciągu ostatnich dwudziestu lat, wzmocnił pozycję firmy REMONDIS Schweiz AG. W 1994 r. firma uzyskała udziały w spółce B. Spadin AG w Schaffhausen. W 1996 r. kupiła firmę Erb Recycling w Genewie. Obie firmy specjalizowały się w odzyskiwaniu metali szlachetnych oraz utylizacji odpadów specjalnych. Był to impuls do powstania dzisiejszej spółki REMONDIS Schweiz AG. Obecnie 130 pracowników obsługuje flotę 55 pojazdów, trzy instalacje przetwarzania oraz dwie stacje zbiórki odpadów. „Skupiamy się na kluczowych branżach dynamicznej gospodarki Szwajcarii. Celem jest rozwój ważnych segmentów dzięki naszym silnym stronom”, wyjaśnia Pierre-André Vasseur, przewodniczący rady nadzorczej.

Oferta REMONDIS Schweiz AG jest kształtowana przez rozwój gospodarki Szwajcarii. Firma jest więc pierwszym partnerem kontaktowym klinik, gabinetów lekarskich i aptek w sprawach zbiórki i przetwarzania odpadów medycznych. Zawody medyczne są bardzo popularne w Szwajcarii. W dużych miastach wielu lekarzy specjalistów otwiera swoje gabinety. Ponadto wiele klinik i instytutów badawczych ma tam swoje siedziby. Oprócz kompleksowej oferty serwisowej na miejscu firma REMONDIS zapewni również zgodne z przepisami prawa, higieniczne i przyjazne dla środowiska przetwarzanie odpadów. Specjalnie na potrzeby obsługi gabinetów i laboratoriów dentystycznych powołany

został zespół ekspertów w Szwajcarii. Zajmuje się on przede wszystkim stosowanym w stomatologii amalgamatem. Wypełnienia amalgamatowe składają się z rtęci, z którą należy się obchodzić w szczególny sposób.

Na szwajcarską gospodarkę recyklingową duży wpływ mają ponadto koncerny chemiczne i farmaceutyczne. Zapoczątkowały one rozwój tej branży w całej Europie. Spółka REMONDIS Schweiz AG jest odpowiedzialna w wielu z nich za kompleksową utylizację odpadów z zakładu. Ponadto spółka REMONDIS Waste Services AG ma swoją siedzibę w znanym parku chemicznym „Infrapark” w Muttenz. Dzięki swojej bardzo wysokiej fachowości ma ona kwalifikacje do tego, aby świadczyć tam usługi dla wymagających koncernów chemicznych. W kantonie genewskim spółka REMONDIS Schweiz ma większościowe udziały w zakładzie utylizacji odpadów specjalnych. Z 25 000 ton odpadów specjalnych rocznie powstaje 10 000 ton ciekłego paliwa alternatywnego dla przemysłu cementowego. Wiodące koncerny przemysłu aromatów, produkujące na przykład perfumy, należą do jej największych klientów.

REMONDIS Schweiz AG

130
pracowników

55

pojazdów

3

instalacje do przetwarzania

2

stacje zbiórki odpadów

Zrównoważony rozwój u szczytu możliwości

REMONDIS®
WORKING FOR THE FUTURE

RECYKLING W NAJPIĘKNIJSZYCH ZAKĄTKACH NIEMIEC

Wybiórcze podejście? Wręcz przeciwnie! Od północnego krańca wyspy Sylt aż do Alp, od granicy z Polską po zachodni Dolny Ren: Łącznie ponad 500 zakładów grupy REMONDIS jest rozlokowanych na całym obszarze Niemiec. Cechuje je zdecentralizowana organizacja. REMONDIS to regionalny partner dla mieszkańców, gmin i przemysłu – w każdym zakątku kraju. Geograficzne krańce krajobrazu REMONDIS to: Sylt na północy, Görlitz na wschodzie, Oberstdorf na południu i Heinsberg na zachodzie. Pomimo że miejsca te są od siebie bardzo oddalone, coś je silnie jednoczy – zrównoważony rozwój na najwyższym poziomie.

Firma REMONDIS opracowała system oddzielnej zbiórki odpadów w MAUSER Group w Erkelenz

na wschód powiat kraju – Heinsberg. Firma REMONDIS GmbH Rheinland obsługuje tam licznych klientów komercyjnych. Grupa MAUSER to klient, którego siedziba jest położona najbardziej na zachód. Producent opakowań przemysłowych zatrudnia 4500 pracowników w 90 lokalizacjach, w 18 różnych krajach. Filia REMONDIS w Rhein-Erft jest dla niektórych z nich niezawodnym partnerem. Wspiera ona od sześciu lat dwa zakłady w Erkelenz, oferując kompleksową obsługę w zakresie zbiórki i utylizacji odpadów. MAUSER Group produkuje w Erkelenz przede wszystkim kontenery

IBC, które są składane z zewnętrznej ramy ze stali, zbiornika wewnętrznego z tworzywa sztucznego oraz palety. Powstają więc liczne różnorodne odpady: z tworzywa sztucznego, metalu, drewna, papieru, papy oraz pozostałych materiałów. Dla tych dużych ilości odpadów stworzono przemysłowy system oddzielnej zbiórki. Te materiały są dzięki temu starannie zbierane, a zbiorniki opróżniane w odpowiednim momencie i dostosowane do logistyki wewnątrzzakładowej. „Szerzenie wiedzy o ochronie środowiska leży w naszym wspólnym interesie. MAUSER ma w firmie REMONDIS partnera, który oferuje nam na terenie całych Niemiec stabilną utylizację, zrównoważony rozwój oraz niezawodność”, mówi René Spoel, dyrektor do spraw operacyjnych w MAUSER Nord-und Westeuropa.

2

Sylt / powiat Nordfriesland

W gminie List, gdzie wybrzeże Danii jest widoczne na horyzoncie, znajduje się najbardziej wysunięty na północ kontener na szkło w Niemczech. Pracownicy firmy REMONDIS zajmują się w tej najbardziej wysuniętej na północ gminie Niemiec zbiórką wartościowych surowców. Od 1968 r. oferują oni na tej wyspie, będącej popularnym miejscem spędzania urlopu, całe spektrum usług w zakresie recyklingu. Oprócz usług komunalnych i komercyjnych firma REMONDIS jest tam również aktywna w sytuacjach awaryjnych na morzu. Zanieczyszczenia olejem, spustoszenia plaży lub wyrzucone na brzeg walenie to, co prawda, niecodzienne sytuacje, jednak należą one do obowiązków zespołu naszej firmy na wyspie Sylt. Z kolei turyści to wyzwanie, które

należy na stałe uwzględnić w harmonogramie zadań. W miesiącach letnich ilość zbieranych odpadów podwaja się. Do tego dochodzi utrudnienie w postaci 6000 dodatkowych samochodów osobowych, które przyczyniają się do permanentnego braku miejsca na wyspie. Przed logistykami z firmy REMONDIS na wyspie Sylt stoją niecodzienne wyzwania: Ponad 75 procent odpadów należy transportować na stałą łód w pociągu przewożącym samochody. To ponad 1700 kontenerów rocznie, które są dostarczane do Niebüll, a następnie kierowane do różnych zakładów przetwarzania. Na wyspie pozostają tylko odpady organiczne i gruz budowlany. Są one przetwarzane bezpośrednio na miejscu na nowe produkty zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Na wyspie Sylt firma REMONDIS świadczy komunalne i komercyjne usługi recyklingowe

3

Niska / powiat Görlitz

Firma REMONDIS Ost GmbH i powiat Görlitz nawiązały współpracę na zasadzie partnerstwa publiczno-prywatnego z firmą Niederschlesische Entsorgungsgesellschaft mbH. Görlitz to oficjalnie najdalej wysunięta na wschód gmina Niemiec. Siedziba główna spółki i jednocześnie lokalizacja działu logistyki znajduje się w Weißwasser. Centralne położenie zakładu w Niskiej umożliwia jednak ekonomiczne i przyjazne dla środowiska świadczenie usług powiatowi Görlitz. Spektrum usług zespołu składającego się z 27 osób z Niskiej obejmuje zbiórkę odpadów z gospodarstw domowych, odpadów komercyjnych, odpadów niebez-

piecznych i utrzymanie magazynu pośredniego odpadów specjalnych. Zakład w Niskiej obsługuje również miejscowości Zentendorf, Deschka i Zodel. To jedyne miejscowości w Niemczech leżące na wschód od 15 stopnia długości. Ponieważ to dokładnie godzina różnicy czasu do południka zerowego, jest to idealne miejsce do pomiaru rzeczywistego czasu środkowoeuropejskiego. Punktualność w tym zakątku Niemiec to norma, a już w szczególności dla firmy REMONDIS.

W żadnym razie nie za daleko: w Niskiej oferujemy m.in. mobilną zbiórkę substancji szkodliwych

4

Oberstdorf / powiat Oberallgäu

Tuż obok Zugspitze w Oberammergau mieści się siedziba grupy REMONDIS, która jest położona aż na 873 metrze wysokości. Faktycznie trudno o wyższe położenie w Niemczech, ale dalej na południe jest jeszcze wiele do zrobienia w zakresie zrównoważonego rozwoju. Klinika w Oberstdorfie, położona wśród stoków narciarskich i szlaków turystycznych, świadczy usługi medyczne i ortopedyczne mieszkańcom i urlopowiczom. REMONDIS Medison GmbH, specjalna spółka należąca do REMONDIS Industrie Service, jest od tego roku partnerem kliniki w Oberstdorfie. Gromadzi i utylizuje filmy rentgenowskie. Tutaj warto pokonać każdą drogę, ponieważ recykling filmów rentgenowskich jest bardzo opłacalny. Z kilograma filmu można odzyskać dziesięć gramów srebra.

Dzięki przetwarzaniu zużytych filmów rentgenowskich koncern REMONDIS jest obecnie znany w całym Niemczech jako jeden z największych producentów srebra. Klinika w Oberstdorfie czerpie natychmiastową korzyść z przekazywania filmów spółce Medison. Klinika otrzymuje za nie zapłatę, a filmy są przetwarzane na pierwszej jakości surowiec pochodzący z recyklingu. To tylko podkreśla konsekwencję kliniki w Oberstdorfie w podejściu do zrównoważonego rozwoju. Ze zbiórki filmów z kliniki w Oberstdorfie udało się uzyskać w ciągu ostatnich dwóch miesięcy łącznie sześć kilogramów srebra. W szczytowym sezonie sportów zimowych na samym oddziale ortopedii, chirurgii urazowej i chirurgii ręki kliniki w Oberstdorfie leczy się do 100 pacjentów dziennie.

W Oberstdorfie firma REMONDIS Medison gromadzi i przetwarza filmy rentgenowskie z miejscowej kliniki

Wejście na rynek w Holandii Południowej

REMONDIS NEDERLAND B.V. KONTYNUUJE EKSPANSJĘ

Holenderska spółka krajowa REMONDIS nadal się rozwija i zwiększa swoje udziały w rynku. Kolejnym dużym krokiem jest przejęcie zadań związanych z odpadami komercyjnymi przedsiębiorstwa gminnego Avalex. Wraz z transakcją uzgodnioną pod koniec 2015 r. podłożono podwaliny pod silne zaangażowanie w działalność w prowincji Holandia Południowa.

W Holandii Południowej mieszka ponad 3,6 milionów osób. Sprawia to, że prowincja jest nie tylko najbardziej uprzemysłowionym, ale również najgęściej zaludnionym regionem Holandii. To tutaj w 2001 r. zostało założone przedsiębiorstwo gminne Avalex z siedzibą w Hadze.

Zajmuje się ono obecnie zarządzaniem odpadami dla sześciu gmin położonych w Holandii Południowej, które są jednocześnie właścicielami spółki Avalex. W przyszłości to przedsiębiorstwo gminne będzie się koncentrować całkowicie na usługach w zakresie odpadów z gospodarstw domowych. Firma REMONDIS przejmie i rozszerzy działalność przedsiębiorstwa.

Oddział w Delft jako centrum

W rezultacie przejęcia firma REMONDIS nie tylko poszerzyła zakres swoich usług, ale zyskała dodatkowy oddział w uniwersyteckim mieście Delft. Ta optymalna lokalizacja pomiędzy centrami aglomeracji, Hagą i Rotterdamem, stwarza doskonałe warunki do dalszej ekspansji w Holandii Południowej. „Klienci REMONDIS w tym regionie mogą teraz liczyć na bezpośrednią obsługę”, podkreśla dr Andreas Krawczuk, dyrektor zarządzający spółki REMONDIS Nederland B.V.

Podpisywanie umowy z Avalex przez Jana Hoekema, burmistrza Wassenaar (z prawej strony) oraz dra Andreeasa Krawczika, dyrektora zarządzającego spółki REMONDIS Nederland

Günter Gülker, prezes zarządu Niemiecko-Holenderskiej Izby Handlowej (z lewej strony), jest witany przez dra Andreeasa Krawczika, REMONDIS Nederland B.V.

Jeszcze przed zawarciem umowy ze spółką Avalex kilka gmin z innych regionów w Holandii przekazało swoje zadania firmie REMONDIS. Przykładem mogą być tutaj spółki gminne Twente Milieu i ROVA na wschodzie kraju. Dodatkowo pozycja firmy we wschodnich prowincjach Gelderland i Overijssel została wzmocniona poprzez pozyskanie koncernu zajmującego się utylizacją i recyklingiem Dusseldorp.

Goście z Holandii w zakładzie REMONDIS-Lippewerk

REMONDIS chce wykorzystać swoje rozszerzone struktury do wzmocnienia opartej na zaufaniu współpracy z holenderskimi gminami oraz rozbudowania usług dla klientów gminnych i komercyjnych. Firma stawia przy tym na przejrzystość działań oraz transfer wiedzy.

I tak na przykład w czerwcu przedstawiciele Niemiecko-Holenderskiej Izby Handlowej (DNHK) zrzeszającej ponad 60 przedsiębiorstw odwiedzili Lünen, aby bliżej poznać

zakład REMONDIS Lippewerk. Wizyta w ramach serii wydarzeń „DNHK na miejscu” zapewniła gościom szeroki wgląd w największe centrum Europy zajmujące się recyklingiem przemysłowym. Dzięki różnorodnej aktywności tego zakładu co roku oszczędzanych jest 466 000 ton gazów cieplarnianych. Odpowiada to bilansowi CO₂ z 25 000 hektarów lasów lub oszczędności CO₂ zapewnianej przez farmę wiatrową z 80 wiatrakami.

Również w czerwcu firma REMONDIS przywitała w Lünen grupę gości z Obwodu Przemysłowego Groenlo/Lichtenvoorde (IKGL). Centralnym punktem oferty informacyjnej były prezentacje dotyczące firmy REMONDIS oraz przejętego w zeszłym roku koncernu Dusseldorp. Program dla niemal 60 gości z holenderskiej prowincji Gelderland został dopełniony zwiedzaniem blisko 230-hektarowej lokalizacji zakładu Lippewerk oraz intensywną wymianą opinii i doświadczeń.

Spółka REMONDIS Nederland B.V. od dziesięciu lat pełni rolę specjalisty ds. recyklingu w Holandii

REMONDIS®
WORKING FOR THE FUTURE

avalex

Podwójna korzyść z partnerstwa

DZIĘKI WSPÓŁPRACY Z FIRMĄ REMONDIS DOSTAWCA SAMOCHODÓW HENGST OBNIŻA KOSZTY I DBA O ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

REMONDIS®
WORKING FOR THE FUTURE

Wewnątrzzakładowe zarządzanie odpadami to ważny czynnik sukcesu. Firma REMONDIS opracowuje zorientowane na praktykę i indywidualne wymagania klienta rozwiązania i wspiera klientów przy ich wdrażaniu. Z tego korzysta również spółka Hengst SE & Co. KG. Wraz z pracującymi na całym świecie specjalistami ds. filtracji firma REMONDIS opracowała dostosowane do potrzeb rozwiązania w zakresie zarządzania przepływem materiałów w niemieckich zakładach.

Firmy Hengst i REMONDIS są już od dawna partnerami w dziedzinie efektywnego usuwania odpadów z zakładów. Udana współpraca skupia się głównie na kompleksowych usługach utylizacji dla niemieckich zakładów producenta filtrów. Współpraca rozpoczęła się w połowie 2015 r. od wybudowania zakładu przy siedzibie głównej koncernu w Münster. W kwietniu 2016 r. powstały lokalizacje w Berlinie i Nordwalde.

Firma REMONDIS opracowała dokładnie dostosowane do potrzeb strategię utylizacji i logistyki. Ważne przy tym było zrealizowanie zasadniczego celu firmy Hengst – znaczącej zmiany dystrybucji odpadów na skutek lepszej separacji i w rezultacie zwiększenia współczynnika recyklingu materiałowego.

Od inwentaryzacji do wytyczenia nowego kierunku

W pierwszym etapie zespół projektowy REMONDIS West przeanalizował stan rzeczywisty we wszystkich zakładach – rozpoczęto od bilansu ilości odpadów, przeanalizowano system kontenerów oraz przebywaną drogę. Na tej podstawie Arne Ringkowski, inżynier projektowy, opracował i zdefiniował indywidualne możliwości optymalizacji dla zakładów Hengst. Centralne miejsce zajęło przy tym zarządzanie przepływem materiałów, intralogistyka, udostępnianie personelu, systemy informatyczne i szkolenia pracowników.

Dla lokalizacji Nordwalde opracowano nowe rozwiązanie, za pomocą którego można polepszyć współczynnik recyklingu materiałowego o ok. 50 ton rocznie. System składający się uprzednio z 216 kontenerów i 13 różnych typów został zasadniczo zmieniony i dokładnie dostosowany do różnych frakcji, ilości oraz miejsc powstawania odpadów. W ten sposób udało się zoptymalizować w szczególności łańcuchy procesowe papieru, papy, odpadów zawierających surowce wtórne oraz folii. Do postępu można również zaliczyć maksymalne skrócenie drogi pokonywanej przez pracowników. Ponadto można teraz łączyć ze sobą transporty wewnątrzzakładowe.

Oczywiste zalety ekonomiczne i ekologiczne

Tylko poprzez nowe opracowanie procesów wewnątrzzakładowych firma Hengst może zaoszczędzić rocznie ok. 1000 roboczogodzin. Umożliwia to firmie intensywniejsze skoncentrowanie się na jej zasadniczej działalności. Do tego dochodzą znacznie wyższe przychody związane ze sprzedażą surowców wtórnych oraz oszczędności na kosztach transportu. W ostatecznym rozrachunku liczba transportów została ograniczona niemal o połowę. Duże korzyści dla ochrony klimatu: w przypadku frakcji folii, papieru i papy, drewna, a także odpadów zawierających surowce wtórne emisja CO₂ zmniejszyła się o 26 ton rocznie.

„Warunkiem współpracy było opracowanie przez firmę REMONDIS, dla wszystkich znaczących obszarów, długoterminowych ekologicznych i ekonomicznych rozwiązań oraz zapewnienie obsługi we wszystkich naszych lokalizacjach”.

Karsten Reth, kierownik działu Facility Management Hengst SE & Co. KG

Zasadniczo zoptymalizowana logistyka redukuje czas transportu wewnątrzzakładowego oraz opróżniania kontenerów

RE2WIN⁺

Nowa i opatentowana strategia RE2win+ umożliwia firmie REMONDIS zapewnienie klientom systematycznej kontroli zbyt długich łańcuchów kosztów

Firma Hengst Automotive jest uznanym na całym świecie partnerem w dziedzinie filtracji i zarządzania płynami oraz seryjnym dostawcą rozwiązań stosowanych w przemyśle motoryzacyjnym i przemyśle produkcji silników, jak również w obszarze dóbr konsumpcyjnych i przemysłowych. W 15 lokalizacjach w Niemczech, Brazylii, Chinach, Danii, Indiach, Polsce, Singapurze i Zjednoczonych Emiratach Arabskich oraz USA zatrudnionych jest ponad 3000 osób

Dodatkowa wartość dzięki szkoleniom

Firma REMONDIS przeprowadziła we wszystkich lokalizacjach Hengst szkolenia dla pracowników. Jedno z ważniejszych założeń brzmiało: im lepiej posortowane są surowce wtórne i odpady produkcyjne, tym efektywniej i bardziej ekologicznie można je przetworzyć. W związku z tym opracowano specjalny system znakowania kolorami dla firmy Hengst, który pozwala kilkakrotnie ograniczyć przypadki nieprawidłowego sortowania oraz uprościć dokładną zbiórkę.

Thomas Wällering, kierownik projektu w firmie REMONDIS:

„Nasze strategie optymalizacyjne oferują klientom przemysłowym i komercyjnym unikalne rozwiązania na najwyższym poziomie. Ich istotnym aspektem jest uwzględnienie wewnątrzzakładowych sposobów segregacji”.

Mniej przypadków nieprawidłowej segregacji i lepsza separacja: Dzięki temu można poddawać surowce wtórne efektywniejszemu recyklingowi oraz wprowadzać je na rynek przy większych korzyściach cenowych

Bilans sukcesu w skrócie

W wyniku porównania kosztów na podstawie wskaźnika cen REMONDIS poprzez optymalizację całego procesu zarządzania odpadami udało się uzyskać trwale efekty:

- Znaczące zwiększenie udziału procentowego surowców wtórnych
- Dużą redukcję roboczogodzin poświęconych na utylizację wewnątrzzakładową
- Zmniejszenie całkowitych kosztów poprzez ulepszone zarządzanie przepływem materiałów
- Redukcja emisji CO₂ dzięki znacząco mniejszym nakładom na transport

Konieczny zrównoważony rozwój

RESPRAY ZWIĘKSZA WYDAJNOŚĆ RECYKLINGU OPAKOWAŃ
NA AEROZOLE W BRAMSCHE

Lakiery do włosów, laki barwnikowe, zmywacze rdzy – te produkty kupuje się w aerozolu. Codziennie trafiają one do gospodarstw domowych, warsztatów, obiektów komercyjnych – jednak jak są one utylizowane?

„Abstrahując całkiem od wiążącego się z takimi opakowaniami zagrożenia, puszki po aerozolach zawierają wartościowe surowce, które można częściowo ponownie wykorzystywać w nieskończoność. Z punktu widzenia środowiska naturalnego, ochrony zasobów i gospodarki byłoby nierozsądne, gdybyśmy tych opakowań nie poddawali recyklingowi”.

Robert Sonnenschein, prezes zarządu REMONDIS Industrie Service

Wyrzucanie opakowań z aerozolem do odpadów pozostałych lub odpadów z surowcami wtórnymi jest po prostu błędem. Puszki po aerozolach, niezależnie od tego, czy są opróżnione częściowo, czy w całości, to niebezpieczne odpady i podlegają surowym przepisom. Jeśli pochodzą one z gospodarstw domowych, należy je oddawać oddzielnie do punktu zbiórki substancji szkodliwych. Przedstawiciele przemysłu i handlu są nawet zobowiązani do zbierania ich w specjalnych kontenerach i oddawania do fachowej utylizacji. Segment usług RESPRAY firmy REMONDIS

Industrie Service oferuje system kontenerów, który jest zgodny z wszystkimi przepisami. Te kontenery są wyposażone w antystatyczny i perforowany inliner oraz różne otwory wentylacyjne. Dzięki temu podczas zbiórki nie może dojść do eksplozji. Propelenty propan, butan i eter dimetylowy są skrajnie łatwopalne i mogą eksplodować w reakcji z tlenem.

Rynek recyklingu pokazuje, że większość społeczeństwa nie jest świadoma tego zagrożenia. Z łącznie 1,3 miliarda puszek po aerozolach tylko dziesięć procent jest bezpiecznie poddawanych recyklingowi. Aż do niedawna zakłady przetwarzania nie mogły sobie poradzić z liczbą takich opakowań. Firma REMONDIS szukała trzy lata optymalnego rozwiązania tego problemu.

W rezultacie zdecydowano się na nowoczesną, specjalistyczną instalację z Kanady, która od lipca działa w centrum recyklingu przemysłowego w Bramsche. Poprzez tę inwestycję RESPRAY chce umocnić swoją wiodącą pozycję i jednocześnie dać impuls do rozwoju całego rynku. „Abstrahując od wiążącego się z takimi opakowaniami zagrożenia, puszki po aerozolach zawierają wartościowe surowce, które można częściowo wykorzystywać w nieskończoność. Jest to więc zysk dla środowiska, ochrony zasobów i gospodarki”, podkreśla Robert Sonnenschein, prezes zarządu REMONDIS

Industrie Service. Odwiedził on w 2013 r. Ontario w Kanadzie, gdzie producent instalacji przedstawił mu następujące, przekonujące argumenty: 6500 ton opakowań po aerozolach rocznie, technologia recyklingu, zwiększone bezpieczeństwo pracy oraz istotnie mniejszy nakład energii niż dotychczas.

Unikatowa technologia pozwala na pozyskanie znacznie większej ilości surowców wtórnych pochodzących z recyklingu: Odessane propelenty są skraplane za pomocą sprężarki, a następnie wykorzystywane jako nośnik energii tak jak inne pozostałości. Pod ciśnieniem rzędu 300 barów oraz w atmosferze obojętnej instalacja formuje metale w okrągłe brykiety. Następnie trafiają one bezpośrednio do przemysłu. „To kamień milowy w dziedzinie przetwarzania opakowań po aerozolach”, podkreśla Robert Sonnenschein.

Opakowania po aerozolach, niezależnie od tego, czy są częściowo, czy całkowicie opróżnione, należą do odpadów niebezpiecznych i podlegają surowym przepisom dotyczącym zbiórki, transportu i przetwarzania

Wspólnie z 80 gośćmi prezes zarządu Robert Sonnenschein (z lewej strony) i Klaus Scherler (z prawej strony) otworzyli nową instalację w centrum recyklingu przemysłowego w Bramsche

Recykling to nadal najwyższa konieczność

SIEĆ INSTALACJI OBEJMUJĄCA CAŁY KRAJ WSPOMAGA DAŻENIE POLSKI DO OSIĄGNIĘCIA CELÓW ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA

Recykling, usługi, gospodarka wodna – firma REMONDIS oferuje w Polsce szeroką paletę usług. Firma jest obecna w całym kraju w blisko 50 lokalizacjach. Znaczna część działalności jest wykonywana w ramach partnerstw publiczno-prywatnych, a więc w ścisłej współpracy z gminami.

Ważnym czynnikiem sukcesu tego przedsięwzięcia jest rozbudowana sieć instalacji recyklingowych. Tylko w ciągu ostatnich trzech lat firma REMONDIS uruchomiła pięć nowych instalacji w różnych częściach Polski. W Bydgoszczy, Opolu oraz Szczecinie istniejące instalacje mechaniczne zostały rozszerzone o instalacje kompostowania i otrzymały tym samym status zintegrowanego zakładu mechaniczno-

biologicznego przetwarzania odpadów. W Tarnowskich Górach powstała instalacja kompostowania, w Szczecinie została dodatkowo uruchomiona wytwórnia odpadów specjalnych, a w Gliwicach powstało centrum recyklingu, w którym znajduje się jeden z największych i najbardziej nowoczesnych zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów. Oprócz możliwości mechaniczno-

Norbert Rethmann podczas otwarcia nowej instalacji w Polsce

Również w Polsce w przyszłości Sortowanie i recykling będą na liście priorytetów

biologicznej obróbki odpadów komunalnych umożliwiono tam odzyskiwanie surowców wtórnych.

Ponadto firma REMONDIS rozbudowuje swoją działalność w tym regionie. Poprzez przejęcie polskiego koncernu van Gansewinkel oraz pozyskanie spółki Becker Polska Sp. z o.o. firma pozyskała lokalizacje i obszary działalności w województwach południowo-zachodnich – w województwie dolnośląskim, małopolskim, śląskim oraz opolskim.

Polska z zaangażowaniem pracuje nad tym, aby znacznie zredukować ilości odpadów wyrzucanych na wysypiskach. W przypadku rozwoju w kierunku recyklingu materiałowego budowa odpowiednich infrastruktur odgrywa znaczącą rolę. Gęsta sieć zakładów REMONDIS umożliwia w tym kontekście zarówno zastosowanie kompleksowych rozwiązań systemowych, jak i odpowiednich ofert do realizacji zadań specjalnych. Stwarza to najlepsze warunki dla nowoczesnego recyklingu, który w stabilny sposób przyczynia się do osiągnięcia przez Polskę jej celów dotyczących ochrony środowiska.

Istotną zaletą jest również rosnąca sieć zakładów.

W ramach powiązania poszczególne zakłady mogą ze sobą bardzo dobrze współpracować. Powstają w ten sposób możliwości synergii oraz efekt skali, co jest korzystne nie tylko z punktu widzenia ekologii, ale również ekonomii.

„Od ponad 24 lat firma REMONDIS działa w Polsce i rozbudowuje infrastrukturę zakładów przetwarzania odpadów”.

Dr Marek Gębski, prezes zarządu REMONDIS Sp. z o.o.

Bez zbędnego ryzyka

BUCHEN SAFETYSERVICE OFERUJE STRATEGIE I WYPOSAŻENIE ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZEŃSTWO

Firma oferuje sprzęt ochrony dróg oddechowych, pełną ochronę osobistą oraz zabezpieczenia przed upadkiem. Oddział BUCHEN SafetyService należy do wiodących usługodawców w dziedzinie strategii zarządzania technologią bezpieczeństwa dostosowanych do indywidualnych potrzeb. Spółka-córka firmy REMONDIS rozszerza po raz kolejny spektrum swojej działalności dzięki usługom dla służb ratunkowych i straży pożarnej oraz otwarciu centrum serwisowego.

Jako specjalista w zakresie usług dla przemysłu spółka BUCHEN UmweltService GmbH dba o zachowanie standardów bezpieczeństwa na najwyższym poziomie. Przez lata firma zdobywała doświadczenie związane z technologią bezpieczeństwa, prowadząc działalność operacyjną i zgromadziła ogromną wiedzę fachową w zakresie sprzętu zabezpieczającego. Wynikający z tego zasób specjalistycznych informacji został zgromadzony w obszarze działalności Safety Service. Jest on dostępny dla klientów wraz z wyjątkowo szeroką paletą usług.

W przypadku usług SafetyService najważniejsze jest płynne zarządzanie techniką bezpieczeństwa. Firma BUCHEN opracowuje indywidualne strategie i szczegółowe procesy do praktycznego wdrożenia, które są dostosowane do wymagań klientów. Konserwacja, wynajem i sprzedaż wyposażenia w zakresie bezpieczeństwa oraz doradztwo również zaliczają się do jej portfolio. Jeśli klient sobie tego życzy, SafetyService przejmuje kompletną administrację wszystkimi zasobami bezpieczeństwa, wraz z konserwacją urządzeń, monitorowaniem terminów kontroli oraz dokumentacją wszystkich przypadków wydawania i odbioru sprzętu.

24 h

Firma BUCHEN oferuje służbom ratunkowym i straży pożarnej kompleksowe wyposażenie do ich zastosowań – również odzież ochronną.

Konserwacją sprzętu zabezpieczającego zajmują się doświadczeni serwisanci we własnych centrach serwisowych firmy BUCHEN

Większy zakres usług i silniejsza obecność w regionie

Oferta usług zorientowana na grupę docelową będzie stale powiększana. Dzięki rozszerzonym usługom, oprócz klientów przemysłowych, teraz również straż pożarna oraz służby ratunkowe mogą korzystać z kompleksowych kompetencji w zakresie bezpieczeństwa firmy BUCHEN. Przedsiębiorstwo rozbudowuje równoległe swoją sieć centrów serwisowych. W drugim kwartale otworzono na terenie parku chemicznego Leuna centrum, które należy do największych i najbardziej nowoczesnych w Europie. Kolejna lokalizacja powstaje w Kolonii.

W certyfikowanych centrach SafetyService wydawane jest wyposażenie bezpieczeństwa do różnego rodzaju zastosowań. Jest ono także odbierane oraz konserwowane i naprawiane według wysokich i jednolitych standardów bezpieczeństwa. Specjalne systemy automatów umożliwiają wydawanie i oddawanie wyposażenia zabezpieczającego przez całą dobę, 365 dni w roku.

Klienci wybierają gwarancję bezpieczeństwa

Klienci korzystający z usług SafetyService uzyskują różnorodną korzyść. Ważnym argumentem przemawiającym na korzyść tej oferty jest wysoki standard bezpieczeństwa, ponieważ BUCHEN dba o jak najlepszą dostępność wyposażenia. Ponadto firma gwarantuje wykonanie prawidłowej dokumentacji oraz skrupulatne sprawdzanie i monitorowanie terminów kontroli.

„Oferujemy rozwiązania, które są opracowane w taki sposób, aby były nie tylko bezpieczne, ale również opłacalne”, wyjaśnia prezes zarządu Jürgen Lennertz, który jest odpowiedzialny za oddział SafetyService. Firma BUCHEN działa przy tym niezależnie od producentów i stale wybiera sprzęt zgodny z najnowszym stanem techniki w konkurencyjnych cenach.

Prawidłowe zastosowanie sprzętu ratującego życie

Firma oprócz udostępnienia sprzętu zabezpieczającego zapewnia szkolenia dotyczące jego użytkowania. Ponadto BUCHEN SafetyService oferuje klientom kompleksowe przekazanie wiedzy fachowej w teorii i w praktyce. Podczas szkoleń skupiamy się przede wszystkim na prawidłowym i efektywnym korzystaniu z produktów według wskazań producenta oraz zgodnie z postanowieniami ustawowymi. I tak na przykład w salach seminaryjnych centrum serwisowego Leuna przeprowadzane są intensywne szkolenia na temat bezpieczeństwa, a także zajęcia kwalifikacyjne dla specjalistów. Ponadto istnieje możliwość odbycia kursów w budynkach firmy, m.in. w centrum kształcenia ustawicznego BUCHEN w Voerde w regionie Dolny Ren, gdzie dostępne jest pełne wyposażenie do ćwiczeń w zakresie ochrony dróg oddechowych.

BUCHEN®
WORKING FOR THE FUTURE

W nowym centrum serwisowym w Leuna firma BUCHEN oferuje również szkolenia z prawidłowej obsługi sprzętu zabezpieczającego

W maju firma BUCHEN SafetyService zaprezentowała na targach RETTmobil w Fuldzie – głównych europejskich targach poświęconych ratownictwu – usługi dla służb ratunkowych i straży pożarnej

Blisko nieba

RUSZTOWANIE W WYSOKICH GÓRACH WYMAGAŁO ZASTOSOWANIA NAJWYŻSZEJ KLASY ROZWIĄZAŃ

Podczas renowacji najwyżej położonego w Niemczech kościoła liczyła się szybkość i perfekcyjna logistyka materiałowa. Ponadto fachowcy montujący rusztowania z firmy XERVON musieli liczyć na własne siły. Bez automatycznych urządzeń przetransportowali siedem ton materiału na dużą wysokość w pobliże szczytu.

XERVON®

WORKING FOR THE FUTURE

Daleko w Alpach Bawarskich, na skalnym grzbiecie niemal przy wierzchołku szczytu Wendelstein mierzącego 1838 metrów, znajduje się najwyżej położony kościół w Niemczech. Kościół Wendelsteinkircherl, chętnie wybierany na msze i śluby, już od 125 lat dzielnie opiera się trudnym warunkom pogodowym spotęgowanym przez wyeksponowane położenie budowli na wysokiej górze. W końcu deszcz, śnieg, mróz i wiatr pozostawiają po sobie ślady. Znaczne szkody spowodowane przez wilgoć sprawiły, że całkowita renowacja okazała się nieodzowna.

Nietypowa droga transportowa

W ubiegłym roku rozpoczęły się prace budowlane, podczas których firma XERVON odegrała istotną rolę. Ta spółka-córka

REMONDIS była odpowiedzialna za konstrukcję wymagającego rusztowania zewnętrznego kościoła Wendelsteinkircherl. Decydującą rolę przy przyznaniu zlecenia odegrała zaproponowana strategia transportu i montażu. Szczegółowy, ale jednocześnie przejrzysty plan uwzględniał szczególne wyzwania wyjątkowego projektu rusztowania.

Ważnym czynnikiem przesądającym o sukcesie była logistyka. Specjaliści ds. rusztowań musieli przetransportować na górę łącznie siedem ton materiału – to nietypowe i pracochłonne przedsięwzięcie. Za pomocą specjalnych wagonów transportowych kolei zębatkowej na Wendelstein, które są zwykle użytkowane przez turystów, miłośników górskich wędrowek i zwiedzających kościół, sprzęt został najpierw przetransportowany na stację.

Projekt konstrukcji rusztowań specjalnych na 1740 metrach wysokości

1740 m n.p.m.:

Wendelsteinkircherl to najwyżej położony w Niemczech kościół. Tylko kilka kapliczek jest położonych jeszcze wyżej

Tutaj, na wysokości 1723 metrów, możliwy był tylko ręczny rozładunek. Również wyżej, w rejonie szczytu, nie było możliwości skorzystania z automatycznych urządzeń – osoby zajmujące się konstrukcją rusztowania musiały wnieść materiały, idąc pod górę, do kościoła.

Od rusztowania stojącego po konstrukcję wiszącą

Transport i montaż rusztowania należało wykonać w wyjątkowo krótkim czasie – w zaledwie pięć dni. Na placu budowy wszystko musiało się odbyć bardzo szybko ze względu na warunki pogodowe. W pierwszym etapie wykonano rusztowanie stojące, otaczające trzy strony kościoła Wendelsteinkircherl. Czwarta strona świątyni, skierowana na południe, jest trudno dostępna i dlatego została później otoczona konstrukcją wiszącą. Fachowcy ds. budowy rusztowań z firmy XERVON przebudowali w odpowiedni sposób zamontowane rusztowanie stojące, wykorzystując w tym celu już dostępny na miejscu materiał.

Opracowana wcześniej przez firmę XERVON koncepcja transportu i montażu została w pełni zrealizowana. Dotychczasowy harmonogram został wdrożony 1 : 1, a rusztowanie było gotowe w terminie, pomimo niesprzyjających warunków pogodowych. Firma XERVON potwierdziła po raz kolejny, że szczegółowe plany wstępne jej ekspertów ds. rusztowań sprawdzają się również w przypadku nietypowych projektów oraz że gwarantuje ona profesjonalną realizację nawet ekstremalnie trudnych zadań w zakresie budowy rusztowań.

Ponowne otwarcie przesunięto ze względu na pogodę

W czasie trwania budowy realizacja zadań zależy w znacznej mierze od warunków pogodowych. Robotnicy musieli wykorzystać każdy dzień ładnej pogody, aby jak najszybciej wykonać renowację więźby dachowej oraz muru kościoła. Z powodu niezbyt ciepłego lata ten etap prac budowlanych opóźnił się. Msze zaczęły być odprawiane nie, jak planowano, we wrześniu, lecz dopiero pod koniec roku.

Na ostatnich metrach wysokości robotnicy musieli przenosić cały materiał o własnych siłach

Trudny transport i niewielkie możliwości magazynowania – spektakularne położenie kościoła Wendelsteinkircherl wymagało nietypowych specjalnych rozwiązań

Nowy kierunek rozwoju w porcie w Kilonii

REMONDIS INDUSTRIE SERVICE OFERUJE USŁUGI SPECJALNE DLA STATKÓW REJSOWYCH

Filia REMONDIS Industrie Service GmbH & Co. KG w Klausdorf może rozszerzyć swoje usługi w porcie w Kilonii na pokładzie statków rejsowych TUI „Mein Schiff 4” i „Mein Schiff 5”. Po raz pierwszy oddział w Klausdorf otrzymał pod koniec maja 2016 r. zlecenie utylizacji ścieków ze skrubera, szlamu oraz wody z zęży w statkach rejsowych o długości niemal 300 metrów. Jest to duży sukces, ponieważ firma od dłuższego czasu intensywnie zajmowała się utylizacją ścieków ze skrubera. Udało jej się od razu przekonać do siebie załogę obu statków dzięki fachowym usługom oraz kompetencji.

Ze względu na bliskie położenie portu w Kilonii oraz zastosowanie nowoczesnych pojazdów asenizacyjnych i ciśnieniowych firma REMONDIS Industrie Service GmbH gwarantuje elastyczne usuwanie ścieków ze skrubera

Ścieki ze skrubera to woda, która powstaje podczas odsiarczania gazów spalinowych na statkach rejsowych. Przyjmuje się, że instalacja do odsiarczania, tzw. Skruber, obniża emisję siarki o 99 procent, a emisję cząstek sadzy o 60 procent. Popłuczyny, za pomocą których filtrowane są szkodliwe substancje, są ponownie przetwarzane, a pozostałe substancje są utylizowane na lądzie. Na jeden statek rejsowy (jedno zlecenie) może przy tym przypadać do 60 metrów sześciennych wody ze skrubera. Tzw. szlam, czyli zanieczyszczony, błotnisty olej ciężki, należy

odpompować za pomocą pojazdów z instalacją ssawną i ciśnieniową, a następnie przetransportować do instalacji oczyszczania. Codziennie na każdym statku gromadzi się, w zależności od jego wielkości, od 1000 do 10 000 litrów szlamu. Woda z zęży to po prostu woda przeciekowa, która gromadzi się w zęzie statku, czyli zagłębieniu w dolnej części kadłuba statku. Może to być słona woda, woda chłodząca, paliwo silnikowe, olej smarowny, cząsteczki sadzy i zanieczyszczeń.

W przyszłości Federalny Urząd ds. Żeglugi Morskiej i Hydrografii chce, aby instalacje oczyszczania spalin były obowiązkowe w przypadku statków, które poruszają się w obszarze Morza Bałtyckiego. Ze względu na niewielką odległość oddziału w Klausdorf od portu w Kilonii – to zaledwie 10 minut drogi – oraz zastosowanie nowoczesnych pojazdów z instalacją ssawną i ciśnieniową firma REMONDIS Industrie Service GmbH & Co. KG gwarantuje szybką i elastyczną utylizację wody ze skrubera oraz szlamu. „Dzięki flocie pojazdów składającej się z już dziewięciu wozów asenizacyjnych jesteśmy bardzo elastyczni przy realizacji usług utylizacji w porcie w Kilonii”, wyjaśnia kierownik oddziału Maximilian Lammerding. Spółka REMONDIS Industrie Service jest w rejonie portu w Kilonii jedynym usługodawcą zajmującym się utylizacją, który może poddawać odpady dalszemu przetwarzaniu.

Spółka REMONDIS AS-CONTROL GmbH przyczynia się w dużym stopniu do ochrony wód gruntowych oraz środowiska naturalnego

Na własnych nogach

OD 2016 r. REMONDIS AS-CONTROL GmbH JEST NOWĄ SPÓŁKĄ SPECJALNĄ KONCERNU REMONDIS

Przed pięcioma laty koncern REMONDIS założył oddział AS-CONTROL, aby wyspecjalizować się w usługach związanych z techniką oddzielania. Firma skupiła się na konserwacji, kontroli własnej, inspekcjach generalnych oraz modernizacji. W rezultacie mogła stale rozszerzać usługi, które wcześniej świadczyła spółka REMONDIS Industrie Service. Dzięki temu sukcesowi oraz stałemu rozwojowi oddział został przekształcony na początku roku w spółkę REMONDIS AS-CONTROL GmbH.

Nową spółką specjalną REMONDIS kierują pracownicy z siedziby głównej znajdującej się w Herne. Aktualnie REMONDIS AS-CONTROL GmbH jest obecna w sześciu lokalizacjach – w Herne, Uetze, Hamburgu, Bargeshagenie, Berlinie i Reichenbachu. Każdy kierownik zespołu troszczy się na miejscu o organizację oraz kontakty z klientem danego zakładu. Każdy z nich posiada szeroką wiedzę fachową oraz konieczne kwalifikacje, co czyni ich kompetentnymi osobami do kontaktów z klientami. Wszyscy fachowcy są co roku szkoleni oraz kształceni, aby również w przyszłości gwarantować wysokie standardy w spółce REMONDIS AS-CONTROL GmbH. Oprócz zespołu fachowców w spółce AS-CONTROL istotną rolę odgrywa nowoczesna pod względem zastosowanych technologii flota pojazdów, która została całkowicie zmodernizowana w zeszłym roku. Modernizacja i zwiększenie zasobów sprzętowych stanowiły część planu zmierzającego do osiągnięcia niezależności spółki. W ten sposób AS-CONTROL nadal będzie spełniać najwyższe wymagania rosnącej sieci klientów.

Spółka REMONDIS AS-CONTROL GmbH przyczynia się w dużym stopniu do ochrony wód gruntowych oraz środowiska naturalnego. Wspiera właścicieli instalacji oddzielających – przede wszystkim instalacji łapaczy tłuszczu i separatorów cieczy lekkich – w zgodnym z przepisami monitorowaniu, kontroli i dokumentacji instalacji oraz doradza w kwestii przepisów i regulacji. „Nasza praca to niezbędna usługa w zakresie ochrony środowiska, która stanowi duże wyzwanie szczególnie dla małych i średnich przedsiębiorstw. Aby oczyścić ścieki z silnych zanieczyszczeń, takich jak benzyna, smary, oleje lub tłuszcze, konieczne jest zastosowanie instalacji oddzielających przede wszystkim w warsztatach mechanicznych, na stacjach benzynowych, w firmach spedycyjnych,

Nowe spektrum usług AS-CONTROL obejmuje teraz również szkolenia klienta na temat technologii oddzielania

stołówkach i restauracjach”, wyjaśnia Thomas Korba, prezes zarządu w firmie REMONDIS AS-CONTROL GmbH. Regularna konserwacja, kontrola, czyszczenie i utrzymywanie w dobrym stanie instalacji to podstawa dobrze działającego oczyszczania ścieków. Dla właścicieli oznacza to jednak większe nakłady niezwiązane z zasadniczą i właściwą działalnością firmy.

REMONDIS zdobywa nagrodę GreenTec 2016

METODA TETRAPHOS® ZWYCIĘŻA W KATEGORII „RECYKLING I ZASOBY”

29 maja w Monachium już po raz dziewiąty najlepsze inwestycje w dziedzinie ekologii zostały nagrodzone renomowaną nagrodą GreenTec, która zalicza się do najważniejszych nagród w tej dziedzinie w Niemczech. Zwycięzcą w 2016 r. w kategorii „Recykling i zasoby” jest innowacyjna metoda „REMONDIS TetraPhos® – recykling fosforanu z osadów ściekowych” opracowana przez spółkę REMONDIS Aqua.

„Z tego powodu uważamy to wyróżnienie za zaszczyt i zobowiązanie, aby również w przyszłości dbać o rozwój ochrony zasobów w gospodarce wodnej oraz recyklingu”.

Dr Martin Lebek, dyrektor ds. technicznych

Firma REMONDIS już od lat zajmuje się tym tematem i opracowała metody, które stanowią standardy oraz podstawy odzyskiwania fosforu. W takim samym stopniu chodzi tu o użycie fosforu jako nawozu oraz o udostępnienie pełnowartościowych fosforanów dla przemysłu.

W Niemczech powstaje rocznie około 2 milionów ton odwodnionego osadu ściekowego, który zawiera około 60 000 ton fosforu. To duża ilość, którą należy poddać recyklingowi. Zwłaszcza, że światowe naturalne zasoby fosforu kurczą się, a jakość surowca naturalnego znacznie spada.

Charakterystyczna dla kompleksowego podejścia firmy REMONDIS jest metoda TetraPhos®. To opatentowane rozwiązanie polega na odzyskiwaniu wysokiej jakości kwasów fosforowych z popiołu z osadów ściekowych. To podstawa związków fosforanów, z których powstaje nawóz lub karma,

Dr Michael Beckereit, HamburgWasser, dr Martin Lebek, CTO REMONDIS Aqua, Sabrina Lohmar, prezes zarządu REMONDIS Aqua, Peter Kurth, przewodniczący stowarzyszenia BDE i Andreas Bahnkamp, prezes spółki REMONDIS Aqua, cieszą się z nagrody GreenTec

David Mayer de Rothschild i Heike Schiffler wygłosili laudację w kategorii „Recykling i zasoby”

ale również różnorodne produkty dla przemysłu chemicznego i metalowego. Oprócz kwasów fosforowych pozyskiwany jest gips dla przemysłu materiałów budowlanych oraz sole żelaza i glinu do oczyszczania ścieków. Kolejną zaletą jest fakt, że metodę TetraPhos® można zastosować na skalę przemysłową, co zapewnia odpowiednio wysoką ekonomiczność. Podczas uroczystej gali w Monachium, która odbyła się w wieczór przed otwarciem targów IFAT, firma REMONDIS odebrała tegoroczną nagrodę GreenTec w kategorii „Recykling i zasoby”. Dr Martin Lebek, dyrektor ds. technicznych, cieszy się z uznania: „Uzyskanie nagrody GreenTec za naszą innowacyjną metodę odzyskiwania fosforanów z osadów ściekowych potwierdza, że firma REMONDIS obrała przyszłościową drogę w swoich pracach badawczych i rozwojowych. TetraPhos® to ważne połączenie pomiędzy recyklingiem niezbędnych dla życia substancji a nowoczesną gospodarką wodną. Z tego powodu uważamy to wyróżnienie za zaszczyt i zobowiązanie, aby również w przyszłości dbać o rozwój ochrony zasobów w gospodarce wodnej oraz recyklingu”.

Dr Martin Lebek, dyrektor ds. technicznych, przyjął nagrodę w dziedzinie ochrony środowiska dla firmy REMONDIS

Andreas Bankamp, prezes zarządu REMONDIS Aqua, dziękuje serdecznie swojemu partnerowi – HamburgWasser – za długoletnią i satysfakcjonującą współpracę w ramach spółki Vera Klärschlammverbrennung GmbH. Firma REMONDIS zaufała swojemu partnerowi i wspólnie z nim zaczęła stosować metodę TetraPhos® na skalę przemysłową. „Bez tego partnerstwa publiczno-prywatnego nie udało by się nam uzyskać wyróżnienia. Mimo że dziś to firma REMONDIS została wyróżniona, uważamy, że nagroda GreenTec Award 2016 to wspólna zasługa spółki HamburgWasser i REMONDIS”.

Dr Heike Schiffler, Tetra Pak, i David Mayer de Rothschild przekazali nagrodę w kategorii „Recykling i zasoby” dr Martinowi Lebekowi, REMONDIS Aqua GmbH

Według danych podawanych przez Federalny Urząd ds. Surowców zasoby naturalnego fosforu, jednego z podstawowych pierwiastków koniecznych do przeżycia roślin, zwierząt i ludzi, skończą się w ciągu kilku pokoleń. Problem dostępności zaostrza się ze względu na fakt, że ten surowiec występuje głównie w regionach lub krajach, w których panuje niestabilna lub niepewna sytuacja polityczna. 77 procent rezerw fosforu znajduje się w Maroku, w którym uzbrojone

grupy walczą o niezależność tego regionu. Drugie pod względem wielkości, wynoszące 6%, rezerwy na świecie posiadają Chiny. Ze względu na tę sytuację Komisja UE umieściła dwa lata temu fosforyt na liście 20 najbardziej krytycznych surowców, przy czym Europa jest zależna od importu w ponad 90%.

Nagranie wideo na temat GreenTec Award 2016 można znaleźć w witrynie remondis-aktuell.com

Sprawdzona jakość

**EURAWASSER PONOWNIE UZYSKUJE CERTYFIKAT JAKOŚCI
W ZAKRESIE BUDOWY KANAŁÓW**

EURAWASSER Nord GmbH, stuprocentowa spółka-córka REMONDIS Aqua, piąty raz z rzędu uzyskała certyfikat jakości w zakresie budowy kanałów, przyznawany przez Niemiecki Instytut Kontroli Jakości i Oznaczeń (RAL), we wszystkich aspektach. Certyfikat ten jest oznaką dbania przez firmę o wysoką jakość. Kapituła Certyfikatu Budowa Kanałów, autoryzowana przez RAL organizacja, ponownie sprawdziła w czerwcu, czy wymogi wewnątrzzakładowego zarządzania jakością oraz własnego monitorowania wydajności są ściśle przestrzegane w firmie EURAWASSER. Wynik wizytacji jest dowodem na konsekwentne trzymanie się wszystkich założeń oraz spełnienie oczekiwań w odniesieniu do sprawności całego wyposażenia technicznego.

W ramach wizyty kontrolnej sprawdzono m.in. przestrzeganie przepisów technicznych oraz specjalistyczne szkolenia pracowników

Przed audytem oddział Zentraldienste-Kanalnetzservice RAL poczynił zakrojone na szeroką skalę przygotowania, aby udokumentować przestrzeganie w firmie EURAWASSER wszystkich postanowień dotyczących jakości oraz kontroli. W ramach wizytacji, podczas której inżynierowie zajmujący się kontrolą oceniali teren firmy oraz różne budowy, skontrolowano najpierw przestrzeganie przepisów technicznych oraz regulacji podczas wykonywania zadań czyszczenia kanałów i inspekcji. Ponadto należało udowodnić nienaganny stan i działanie sprzętu technicznego. Dalsze kryteria kontrolne to konsekwentne przekazywanie wiedzy oraz prowadzenie dokumentacji, a także przestrzeganie przepisów BHP.

Ponadto firma musi udokumentować, że wszyscy pracownicy kształcili się podczas specjalistycznych szkoleń lub że odnawiali certyfikaty, które już posiadają.

Po szczegółowej analizie wyników kontroli Kapituła Certyfikatu po raz kolejny przyznała spółce EURAWASSER Nord GmbH „Certyfikat jakości w zakresie budowy kanałów”. Jörg Abel, kierownik działu Zentraldienste-Kanalnetzservice, podkreśla: „Przyznany na 12 miesięcy znak jakości świadczy o docenieniu usług oraz kompetencji pracowników, a także dobrego wewnątrzzakładowego zarządzania jakością. Certyfikat to krok w kierunku zrównoważonego rozwoju. Jest to również zachęta do regularnego przeprowadzania szkoleń dla fachowców oraz do zapoznawania się z różnorodnymi informacjami technicznymi Kapituły Certyfikatu i innych związków specjalistycznych, a także do zastosowania tej wiedzy. Zasadniczo certyfikat potwierdza fachowość oraz możliwości techniczne przedsiębiorstwa”.

Znak jakości jest ważny 12 miesięcy i potwierdza osiągnięcia oraz kompetencje spółki EURAWASSER Nord GmbH

Nowe kierownictwo techniczne wodociągów Dierdorf

ZWIĄZEK GMINNY W NADRENI-PALATYNACIE UZNAJE FIRMĘ EURAWASSER ZA KOMPETENTNEGO PARTNERA W RAMACH PARTNERSTWA PUBLICZNO-PRYWATNEGO

Umowa na techniczne prowadzenie wodociągów związku gminnego w Dierdorf obowiązuje już od 1 czerwca 2016 r. Horst Rasbach, burmistrz związku gminnego Dierdorf, i Eberhard Leukel, odpowiedzialny kierownik zakładu, powitali pracowników spółki REMONDIS EURAWASSER GmbH oraz prezesa zarządu, pana Torstena Ohlerta, przy zbiorniku górnym w Dierdorf.

 EURAWASSER

Sześć gmin tworzy w parku krajobrazowym Rhein-Westerwald związek gminny Dierdorf w powiecie Neuwied, bezpośrednio przy autostradzie A3. „Jesteśmy przekonani, że po zakończeniu procedur przetargowych znaleźliśmy w firmie REMONDIS EURAWASSER kompetentnego usługodawcę. Opieramy się na doświadczeniu i fachowej wiedzy przedsiębiorstwa, aby również w przyszłości zapewniać mieszkańcom wydajne i wysokiej jakości zaopatrzenie w wodę”, wyjaśnia burmistrz Horst Rasbach. Założone 1 czerwca 2016 r. partnerstwo publiczno-prywatne jest odpowiedzialne za szerokie spektrum usług. Obejmuje ono, oprócz eksploatacji instalacji pozyskiwania i oczyszczania, również utrzymywanie 153-metrowej sieci wodociągowej, pompowni, a także pozostałych instalacji i urządzeń do zaopatrywania w wodę pitną ponad 10 000 mieszkańców. Ponadto firma REMONDIS wspiera związek gminny

w znajdowaniu wydajnych i zdecentralizowanych rozwiązań przy realizacji zadań gminnych.

Przedsiębiorstwo zajmujące się gospodarką wodną mające swoją siedzibę w Graftschaf wygrało przetarg obejmujący całą Europę. „Chcemy prowadzić z zakładem będącym własnością związku gminnego Dierdorf współpracę opartą na zaufaniu, dobrych praktykach i sprawdzonej jakości, wykorzystując przy tym naszą fachową wiedzę do dalszego rozwoju zaopatrywania w wodę w związku gminnym”, wyjaśnia Torsten Ohlert. Związek gminny powierzy na kolejne lata realizację działań technicznych spółce REMONDIS EURAWASSER. Wszystkie zadania, do których gmina jest zobligowana na podstawie prawa publicznego, będzie wykonywało miasto.

Edukacja: kapitał ludzki i kompetencje kierownicze

NA 11. FORUM REMONDIS W GOSLAR PRZYBĘDĄ ZNANI PRELEGENCI ZE ŚWIATA POLITYKI, NAUKI I GOSPODARKI

Po świętowaniu 10. urodzin Forum REMONDIS w ubiegłym roku ponownie mamy „okrągłą” okazję do tradycyjnego spotkania. Tym razem odbędzie się ono w kopalni Rammelsberg wpisanej przez UNESCO na listę światowego dziedzictwa. Tegoroczna uroczystość odbędzie się z okazji 20-lecia współpracy pomiędzy miastem Goslar i EURAWASSER, spółką-córką gospodarza – REMONDIS Aqua. „Miasto Goslar czerpie korzyści z tego partnerstwa publiczno-prywatnego dzięki eksperckiej wiedzy, którą zapewnia firma. W szczególności cieszy mnie społeczne zaangażowanie w regionie tak ważnego i dobrego pracodawcy, jakim jest EURAWASSER”, mówi dr Oliver Junk, nadburmistrz miasta Goslar.

Dr Oliver Junk,
nadburmistrz miasta Goslar

tylko dużych koncernów uwzględnionych przez indeks DAX, czy jest to również temat, którym powinny zająć się działy kadr innych firm?

Nie wszystkie zmiany mają duże znaczenie. Niektóre wręcz ciężko zauważyć. Inne zmiany, takie jak digitalizacja, imigracja oraz proces decyzyjny, mają jednak znaczny wpływ na całe społeczeństwo. W ramach Forum REMONDIS w Goslar szukamy odpowiednich strategii działania. Oprócz wybitnych prelegentów ze świata polityki, gospodarki i nauki w tym roku Minister Gospodarki i Polityki Energetycznej, Sigmar Gabriel, wygłosi wykład pod tytułem „Zmiany demograficzne – wspieranie i postulowanie integracji”. Ponadto głos zabierze Urs Meier. Jako dawny arbiter opowie o swoich doświadczeniach związanych z koniecznością szybkiego i zdecydowanego działania w ekstremalnie trudnych sytuacjach. Honorowy przewodniczący rady nadzorczej koncernu RETHMANN, Norbert Rethmann, zaapeluje do uczestników o to, aby działać odpowiedzialnie i w duchu przedsiębiorczości. Opowie on o przeszłości firmy oraz o tym, czego się można z niej nauczyć, a także przypomni początki REMONDIS. Spojrzenie w przyszłość z odrobiną humoru zapewni Tobias Schröder, specjalista ds. bezpieczeństwa IT, w swoim wykładzie pod tytułem „Hakowanie dla menedżerów”.

Digitalizacja, zmiany w demografii, polityce energetycznej, hierarchii wartości i społeczeństwie, migracja i uchodźcy – te nieuchronne trendy muszą zostać już dziś uwzględnione i regularnie analizowane przez kierowników działów kadr firm

Zalety pracodawcy, kompetencje kierownicze oraz motywacja pracowników – to również kilka kluczowych słów, które padały w przemówieniach znanych referentów podczas Forum REMONDIS 29 i 30 września. Zarówno w naukowo-teoretycznych, jak i poruszających bardziej praktyczne kwestie wykładach mówcy podkreślali znaczenie kapitału ludzkiego. Od kilku lat przedsiębiorstwo staje w obliczu zmian, których dynamika i złożoność jest inna niż trendy z lat poprzednich. Digitalizacja, zmiany w demografii, polityce energetycznej, hierarchii wartości i społeczeństwie, migracja i uchodźcy – te nieuchronne trendy muszą zostać już dziś uwzględnione i regularnie analizowane przez kierowników działów kadr firm. Są to tylko trendy czy wymagania stawiane pracownikom rzeczywiście się zmieniają? Czy problem ten dotyczy

„Miasto Goslar czerpie korzyści z tego partnerstwa publiczno-prywatnego dzięki eksperckiej wiedzy, którą zapewnia firma. W szczególności cieszy mnie społeczne zaangażowanie w regionie tak ważnego i dobrego pracodawcy, jakim jest EURAWASSER”. Dr Oliver Junk, nadburmistrz miasta Goslar

Współpraca na rzecz ochrony klimatu

PARTNERSTWO DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU: SPÓŁKA LWG ANGAŻUJE SIĘ W SIĘĆ ENERGETYCZNĄ COTTBUS

Większa ochrona klimatu w firmie – taki jest cel inicjatywy rządu federalnego oraz związków organizacji i niemieckiej gospodarki. Do 2020 r. ma zostać wspólnie utworzonych 500 wydajnych sieci energetycznych na całym obszarze. W przedsięwzięciu bierze również udział LWG. Jako członek Gminnej Sieci Energetycznej Cottbus spółka partnerstwa publiczno-prywatnego REMONDIS Aqua daje impuls do działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Ważnym zadaniem sieci jest zwiększenie wydajności energetycznej przemysłu, rzemiosła, handlu i działalności komercyjnej. Około 50 związków tego rodzaju już rozpoczęło działalność. Zalicza się do nich Gminna Sieć Energetyczna Cottbus (KEN Cottbus), do której należy spółka LWG Lausitzer Wasser GmbH & Co. KG. Firma prowadzi od 2014 r. system zarządzania energią zgodny z normą DIN ISO 50001. Dzięki temu zużycie energii jest transparentne, a możliwości oszczędności widoczne.

Podczas regularnych spotkań członkowie KEN Cottbus dyskutują na temat skutecznych inicjatyw na rzecz ochrony klimatu oraz wydajnych sposobów oszczędzania energii w gminach. LWG wnosi do współpracy bogate doświadczenie, ponieważ jak najlepsza ochrona klimatu jest ważnym elementem polityki spółki partnerstwa publiczno-prywatnego. Poprzez zastosowanie instalacji fotowoltaicznej od 2013 r. przedsiębiorstwo z Brandenburgii zaoszczędza każdego roku w swoich wodociągach Cottbus-Sachsendorf około 30 procent kosztów energii elektrycznej. W ubiegłym roku do zakładu dołączono

Poprzez zastosowanie instalacji fotowoltaicznej od 2013 r. przedsiębiorstwo z Brandenburgii zaoszczędza każdego roku w swoich wodociągach Cottbus-Sachsendorf

30% kosztów energii elektrycznej

trzy nowe pompy pośrednie wody nieuzdatnionej, które są zasilane w pierwszej kolejności prądem z instalacji fotowoltaicznych. Dodatkowo LWG wytwarza od 1995 r. w oczyszczalni Cottbus biogaz. W elektrociepłowniach blokowych produkowana jest zgodnie z zapotrzebowaniem energia elektryczna i ciepła przy użyciu gazu.

KEN Cottbus składa się z 18 członków, w tym kliniki, ogrodu zoologicznego oraz miejskich przedsiębiorstw transportowych. 13 z nich jest zobowiązanych do przeprowadzania audytów energetycznych według DIN EN 16427. Inicjatywa wspólnotowa może wspierać ten proces. „Regularna wymiana myśli i doświadczeń to ważne wsparcie przy wdrażaniu środków zmierzających do obniżenia zużycia”, podkreśla Ralph Grohmann, moderator KEN Cottbus. Wyniki podjętej w całym Niemczech inicjatywy na rzecz ochrony klimatu pokazują, że przedsiębiorstwa objęte siecią redukują emisję gazów cieplarnianych o 1000 ton CO₂ oraz zwiększają produktywność energetyczną dwa razy szybciej niż średnia w branży.

LWG Lausitzer Wasser GmbH & Co. KG to wiodące przedsiębiorstwo w Lausitz zajmujące się gospodarką wodną i ściekami

Członkowie KEN Cottbus uzyskali w wodociągach Cottbus-Sachsendorf informacje na temat inicjatywy LWG na rzecz obniżenia zużycia energii

Steinmeier odwiedza TSR Brandenburg Havel

Na początku maja Minister Spraw Zagranicznych, Frank-Walter Steinmeier, przekonał się podczas wizyty w TSR w Brandenburg an der Havel, że gospodarka środowiskowa urosła do rangi branży kluczowej. Koncern REMONDIS planuje tam wspólnie ze swoją 80-procentową spółką-córką TSR budowę instalacji do

odzyskiwania metalu i tworzywa sztuczne-
go z odpadów zawierających metal. Przed-
sięwzięcie, którego oficjalna nazwa brzmi
REMINE, to flagowy projekt gospodarki
recyklingowej. Dla koncernu jest to inwe-
stycja rzędu kilkudziesięciu milionów.

Minister Spraw Zagranicznych, dr Frank-Walter Steinmeier, dowiadyuje się, jaka jest strategia reaktywacji dawnej stalowni oraz jakie są środki zmierzające do ograniczenia emisji. „Innowacja, rozwój przemysłowy i ochrona środowiska muszą rozwijać się równolegle. Pozwoli to zagwarantować stabilne miejsca pracy również w przyszłości”, wyjaśnia polityk partii SPD. Gospodarka środowiskowa w Niemczech oraz w Europie zalicza się do branży, dzięki którym powstaje wiele miejsc pracy. Kilka milionów zatrudnionych pracuje obecnie w przedsiębiorstwach zajmujących się gospodarką środowiskową. „Stawiamy na inwestycje w tej branży przyszłości, która zabezpiecza długoterminowo miejsca pracy oraz przyczynia się do ochrony klimatu i środowiska naturalnego”, mówi Bernd Fleschenberg, prezes zarządu TSR Recycling GmbH & Co. KG, która zajmuje się wdrożeniem projektu REMINE. „W przyszłości w Brandenburg an der Havel, dzięki nowoczesnej metodzie recyklingu, będziemy mogli ponownie udostępniać przemysłowi niektóre frakcje odpadów oraz produkty pośrednie jako surowce z recyklingu”.

Obchody Światowego Dnia Wody 2016 r. zwracają uwagę na szanse związane z branżą

Mottem Światowego Dnia Wody, 22 marca 2016 r., było hasło „Woda i miejsca pracy”. UNESCO wydało w tym czasie tegoroczny raport ONZ na temat światowych zasobów wody, który dowodzi, jak istotne są najważniejsze zasoby planety dla gospodarki i zatrudnienia na całym świecie. Tylko w Niemczech branża gospodarki wodnej oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków zapewnia ponad 100 000 miejsc pracy w różnorodnych grupach zawodowych. Zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialne zarządzanie zasobami wodnymi jest w firmie REMONDIS już od dawna praktykowane. 160 pracowników Wasserverband

Lausitz Betriebsführungs GmbH (WAL-Betrieb) świętuje w tym roku dziesięciolecie istnienia spółki. To w stu procentach spółka-córka REMONDIS Aqua. Przejęła ona w 2006 r. prowadzenie zakładu Wasserverband Lausitz od strony technicznej i handlowej, ponosząc w ten sposób odpowiedzialność za zaopatrywanie w wodę pitną i odprowadzanie oraz oczyszczanie ścieków dla 120 000 osób. Firma została w ubiegłym roku wyróżniona nagrodą w dziedzinie edukacji za zaangażowanie w kształcenie na wczesnym etapie rozwoju zawodowego.

NABU: Kontenery na odpady organiczne nadal nie są dostępne na całym obszarze

Według aktualnego badania Związku na Rzecz Ochrony Środowiska Naturalnego (NABU) nawet 500 dni po rozpoczęciu oddzielnej zbiórki odpadów organicznych na całym terenie Niemiec liczne powiaty i miasta na prawach powiatu nie wywiązują się ze swojego obowiązku ustawowego zupełnie lub wypełniają go w ograniczonym stopniu. Ponieważ rocznie nadal cztery miliony ton odpadów organicznych jest spalanych, a nie przetwarzanych, od 1 stycznia 2015 r. muszą one być zbierane oddzielnie, zgodnie z ustawą o gospodarce recyklingowej. „W rzeczywistości niemal dziesięć procent z łącznie 400 niemieckich powiatów i miast na prawach powiatów całkowicie ignoruje te zalecenia. Kolejnych dziesięć procent gromadzi odpady, ale nie na całej powierzchni lub bazując na systemach, które nie są przyjazne użytkownikom”, tak wyniki badania podsumowuje sekretarz NABU, Leif Miller. Powiaty i miasta na prawach powiatu, których dotyczy ten problem, twierdzą, że ustawa nie nakazuje wyraźnie wprowadzenia kontenerów na odpady organiczne. Z badań wynika jednak, że większość odpadów organicznych jest gromadzonych, jeśli dostępne są właśnie takie

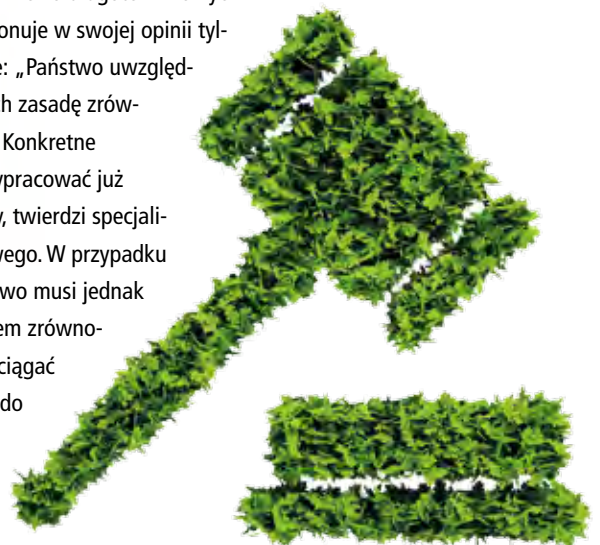
wygodne kontenery, które można odebrać. „Jeżeli powiat nie oferuje systemu segregacji lub wymaga od mieszkańców, że będą transportować odpady organiczne we własnych samochodach do skupu surowców wtórnych, bierze on świadomie pod uwagę, że rocznie kilka milionów ton tych cennych odpadów będzie wyrzucanych z pozostałymi odpadami”, mówi Miller. Powiaty i miasta na prawach powiatu uzasadniają swoją beczynność również powodami finansowymi. Wiele gmin jeszcze przez lata będzie umownie zobowiązanych do korzystania z zakładów spalania odpadów lub zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów. NABU wymaga, aby wreszcie konsekwentnie wdrożyć istniejące prawo i ostatecznie zrealizować tzw. działania zastępcze. Jednostka nadrzędna powinna wydać odpowiedni statut dotyczący gospodarowania odpadami uwzględniający oddzielną zbiórkę odpadów organicznych na koszt gminy.

Wzmianka o zrównoważonym rozwoju w ustawie zasadniczej?

Podczas publicznej konsultacji Bundestagu biegli Rady Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju (RNE) opowiedzieli się 8 czerwca za pilnym uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju w konstytucji. Przed tym wydarzeniem Joachim Wieland, profesor Niemieckiego Uniwersytetu Nauk o Administracji w Speyer, poprosił RNE o opinię prawną na temat tego, czy zrównoważony rozwój może zostać uwzględniony w konstytucji. Chciał w ten sposób stworzyć podstawy do podjęcia dyskusji. Przed członkami niemieckiego Bundestagu i przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego wypowiedział się najpierw Hans-Jürgen Papier, były prezydent Federalnego Trybunału Konstytucyjnego. Opowiedział się on za wpisaniem zrównoważonego rozwoju do konstytucji. W rezultacie ustawodawca byłby wyraźnie zobowiązany do starania się o trwałe zaspokojenie wspólnych interesów, powiedział Papier. Dla Gesine Schwan, przewodniczącej i założycielki Humboldt-Viadrina Governance Platform GmbH, uwzględnienie takiego zapisu w ustawie zasadniczej jest „niezbędne do podjęcia dyskusji publicznej”.

Stanowiłoby to podstawę dobrej polityki w zakresie zrównoważonego rozwoju. Wieland uważa również, że nadszedł już odpowiedni czas na taką zmianę: „Być może termin zaraz po uchwaleniu Agendy 2030 byłby najlepszym, jaki moglibyśmy wybrać”. Uważa on, że zrównoważony rozwój jako cel państwa nie blokuje ustawodawcy, ale raczej daje asumpt do myślenia również o długoterminowych skutkach. Wieland proponuje w swojej opinii tylko jedno sformułowanie: „Państwo uwzględnia w swoich działaniach zasadę zrównoważonego rozwoju”. Konkretnie środki będzie można wypracować już na podstawie tej zasady, twierdzi specjalista od prawa państwowego. W przypadku wszelkich działań państwo musi jednak kontrolować je pod kątem zrównoważonego rozwoju i pociągać odpowiednie podmioty do odpowiedzialności.

Gdy butelki PET stają się dziełami sztuki, nie ma odpadów – są tylko surowce wtórne!

Sztuka z recyklingu w kopalni Zollverein wpisanej na listę światowego dziedzictwa UNESCO

DOTYCHCZAS NAJBARDZIEJ UDANA WYSTAWA SZTUKI W KOPALNI ZOLLVEREIN PRZY UDZIALE REMONDIS

Wystawa „Earthworth” Thomasa Lüttgena, pochodzącego z Leverkusen artysty, to jak dotychczas największy sukces w kopalni Zollverein w Essen. Ekspozycja cieszy się dużą popularnością wśród odwiedzających. 11 maja w hali 5 na terenie kopalni Zollverein w Essen, wpisanej na listę światowego dziedzictwa UNESCO, rozpoczęła się seria wystaw pod tytułem „Earthworth – perspektywy i wartości”. Zaprezentowano fotografie i obiekty fotograficzne dotyczące zachowań konsumpcyjnych oraz wyrzucania odpadów przez nasze społeczeństwo. Firma REMONDIS wspiera wystawę, która pozwala zmienić spojrzenie na to, co nasze społeczeństwo po sobie pozostawia. Fachowego doradztwa podczas wydarzenia udzieliły esseńskie zakłady utylizacji oraz Stowarzyszenie Ochrony Środowiska Naturalnego w Niemczech (NABU).

Nagranie wideo na ten temat można znaleźć w witrynie remondis-aktuell.com

Wielkopowierzchniowe kolaże zdjęć oraz obiekty plastyczne wyróżniają się nadzwyczajną fakturą oraz wyglądem. Motywy to fragmenty obiegu recyklingu. Obserwator widzi już wstępnie posortowane grupy surowców wtórnych, zanim materiał uzyska nowe przeznaczenie. Charakterystyczne dla tych prac jest, że prezentowany materiał odpowiada jego

nośnikowi. I tak na przykład motyw metalu został nadrukowany na podłożu z metalu. Limitowany wybór prac został opracowany plastycznie przez Thomasa Lüttgena. Prace sprawiają wrażenie reliefu, gdzie stroną wizualną uzupełnia trójwymiarowa płaszczyzna.

Thomas Luetngen

Thomas Luetngen (ur. 27 marca 1952 w Leverkusen) to niemiecki fotograf oraz artysta plastyk. Od 2007 r. poświęca się sztukom plastycznym. Po ukończeniu kształcenia w dziedzinie litografii kolorowej założył swoją pierwszą agencję komunikacyjną, z której uczynił, jako prezes oraz dyrektor kreatywny, jedną z najbardziej popularnych agencji tego typu w Niemczech.

Zainspirowany wrażeniami z podróży do Namibii w 2007 r. oraz siłą przekazu uwiecznionych tam rysunków skupił się na twórczości artystycznej. W oparciu o swoją fotografię dokumentalną Luetngen stworzył w 2010 r. serię prac „crossTHing”. W serii tej zajął się z tematem Namibii, jej mieszkańcami i przyrodą, wyrażając podziw dla tego kraju. Podczas swojej podróży Thomas Luetngen zainteresował

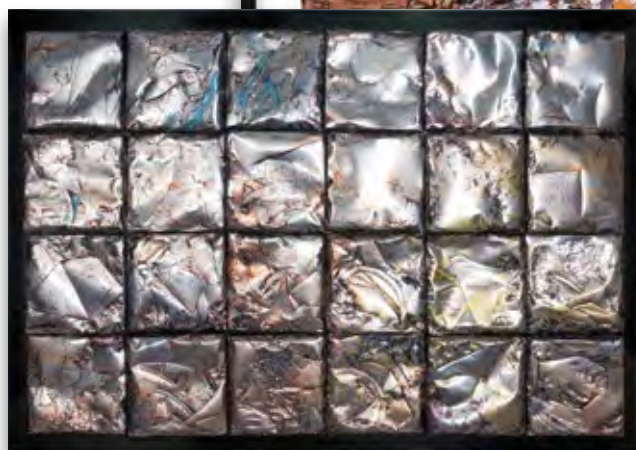
się w szczególności życiem i kulturą plemienia pasterzy Himba. Udokumentował swoje wrażenia na licznych zdjęciach dokumentalnych oraz sugestywnych portretach tego pierwotnego ludu. W trakcie swojej podróży Luetngen miał okazję zobaczyć pustynię Namib oraz skonfrontować się ze „spadkiem”, jaki pozostawia po sobie nowoczesne społeczeństwo w formie wyrzuconych butelek plastikowych. Znalezienie tego ciała obcego w naturalnym środowisku najstarszej pustyni na świecie było impulsem do twórczego rozprawienia się z zagadnieniem obchodzenia się przez ludzkość z zasobami. W 2012 r. powstały pierwsze prace fotograficzne jego serii „Wartościowe”.

Thomas Luetngen

Estetyka poddawanych recyklingowi materiałów w widoku trójwymiarowym stwarza możliwość zmiany perspektywy, z jakiej obserwator ocenia wartość obiektu. Sztuka pozwala zrozumieć, że na planecie, na której stale przybywa ludności, a zasoby są ograniczone, nie może być odpadów – jedynie surowce wtórne.

Duża liczba zwiedzających jest dowodem na to, że ten przekaz trafia do opinii publicznej. Wystawę „Earthworth” w kopalni Zollverein odwiedziło 5000 osób. Dzięki sukcesowi prac Thomasa Luetngena wiele osób mogło poznać prawdziwą wartość recyklingu.

Metal – jedno z najstarszych tworzyw ludzkości, które można dowolnie często poddawać recyklingowi bez strat – zyskuje nowe znaczenie jako relief

W czasie, gdy handel wysyłkowy staje się coraz popularniejszy dzięki Internetowi, również kartony jako opakowanie są coraz ważniejsze. Thomas Luetngen zaostrza perspektywę obserwatora również w przypadku tego materiału

Akcja!

REMONDIS PRZY KRĘCENIU FILMU PRZEZ MŁODEGO REŻYSERA Z HANOWERU

„Zawsze, gdy czekałem po szkole na transport, obok przejeżdżała śmieciarka”, mówi Ceylan-Alejandro Atamann-Checa. W filmie „Łzy przeszłości” młody reżyser z Hanoweru opowiada historię swojego dzieciństwa.

Sebastian, bo tak nazywa się postać grana przez Ceylana, dorasta sam z matką w Hanowerze i od tamtej pory marzy, aby zostać pilotem. Nigdy nie poznał swojego ojca. Już od najmłodszych lat uczy się radzić sobie na własną rękę. Dziś 30-letni Ceylan nie jest pilotem. Studiował reżyserię na renomowanej niemieckiej Akademii Filmowej i Telewizyjnej w Berlinie. W 60-minutowym filmie, który jest jego pracą dyplomową, udaje się w podróż w czasie do własnego dzieciństwa, rekonstruując oryginalne miejsca zdarzeń w Hanowerze. Obraz zwykłej śmieciarki z tamtego czasu zapadł mu głęboko w pamięć. Dlatego ten pojazd ciężarowy odgrywa w jego filmie ważną rolę: poświęcił mu trwający aż minutę wstęp.

Oddział REMONDIS w Hanowerze wspierał Ceylana podczas kręcenia przez niego filmu i udostępnił mu samochód zbierający odpady oraz trzech pracowników jako statystów. Obraz został nakręcony w sobotę, w marcu przed szkołą podstawową „Auf dem Loh” w pobliżu dworca. Dla zespołu z firmy REMONDIS był to ekscytujący dzień, ponieważ każdy z nich po raz pierwszy w życiu stał przed kamerą.

Tekst roli obaj pracownicy – Axel Rauls i Marcel Heidel – dostali dopiero rano na planie filmowym. W związku z tym szybko musieli nauczyć się go na pamięć oraz fachowo wesprzeć zespół filmowy. Aby scena była jak najbardziej realistyczna, wciąż powtarzali napelnianie kontenerów papierem i tekturą. Po zaledwie półgodzinie poznali dobrze tekst, a nawet dość swobodnie czuli się w roli aktorów. Fakt, że scenę trzeba było powtórzyć aż dwadzieścia razy, dopóki nie spełniła oczekiwań reżysera, sprawił im przyjemność.

Na realizację filmu reżyser miał do dyspozycji tylko dwa tygodnie i bardzo mały budżet. Zaoszczędzono na typowych środkach komunikacji na planie filmowym, takich jak walkie-talkie, a także na kosztach związanych z blokadą ulic. Kierowca Andre Dröst musiał cały dzień jeździć wokół bloku w swoim normalnym trybie pracy, tak aby kamera go nagrała. Nie przejmował się tym jednak. Na całą ekipę czekało na podwórku szkoły wynagrodzenie w postaci dużej porcji samodzielnie ugotowanego makaronu z sosem. Zespół oddziału firmy REMONDIS w Hanowerze zachowa ten dzień w pamięci jako miłe wspomnienie. Wszyscy są tego samego zdania: jeśli Ceylan będzie następnym razem szukał statystów, chętnie mu pomogą.

Statyści z firmy REMONDIS musieli stanąć przed kamerą łącznie dwadzieścia razy, zanim reżyser był w pełni zadowolony

◀ Ludger Rethmann wita delegację partii FDP z Dolnej Saksonii w zakładzie Lippewerk. Wilhelm Bies, REMONDIS (region Zachód), dr Werner Kook, członek zarządu NIAG, Dietmar Brockes, członek Landestagu z ramienia partii FDP reprezentujący Nadrenię Północną-Westfalię, rzecznik ds. gospodarki, przemysłu i polityki energetycznej, Ludger Rethmann, przewodniczący zarządu w firmie REMONDIS, Jörg Bode, członek Landestagu, zastępca przewodniczącego frakcji FDP, były Minister Gospodarki kraju związkowego Dolna Saksonia, dr Stefan Birkner, członek Landestagu, zastępca przewodniczącego frakcji FDP, przewodniczący FDP w Dolnej Saksonii oraz były Minister Środowiska w tym kraju związkowym, Axel Rehwinkel, doradca naukowy frakcji FDP w Landtagu, Arend Cobi, kierownik ds. dystrybucji na terenie gmin REMONDIS, Dieter Helkenberg, REMONDIS Aqua, (od lewej)

▶ Norbert Rethmann, honorowy przewodniczący rady nadzorczej koncernu RETHMANN, dr Martin Lebek, dyrektor ds. technicznych REMONDIS Aqua i kierownik projektu TetraPhos®, Thomas Conzendorf, członek zarządu REMONDIS, Johannes Remmel, minister ochrony środowiska kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia oraz Herwart Wilms, prezes zarządu REMONDIS, podczas rozmowy na targach IFAT w Monachium, (od lewej)

▲ Hannelore Kraft (pośrodku), premier kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia razem z przedstawicielami firm wyróżnionych przez KlimaExpo.NRW. Bezpośrednio z tyłu Herwart Wilms, prezes zarządu REMONDIS. Z lewej strony Minister Środowiska Nadrenii Północnej-Westfalii, Johannes Remmel

▼ Bret Collins, dyrektor regionalny REMONDIS Queensland, wita gościa specjalnego w biurze wysypiska śmieci w Brisbane. Węże to częsty widok w zakładach REMONDIS w Australii

▼ Zespół odpowiedzialny za stoisko REMONDIS na targach IFAT 2016

Prawdopodobnie najważniejszą inicjatywą na rzecz środowiska jest dbanie o własne podwórko

Niemcy zaliczają się do światowych liderów w dziedzinie recyklingu. Mimo to nadal jest u nas jeszcze wiele do zrobienia. Zgodnie z badaniem INFA rocznie można odzyskać dodatkowo do 95 kilogramów surowców wtórnych na mieszkańca z odpadów komunalnych – pod warunkiem, że były one właściwie sortowane. Między innymi dlatego REMONDIS angażuje się w prace nad ustawą o surowcach wtórnych, która ułatwiałaby dokładną rejestrację różnych odpadów. Wszystkie informacje na temat naszych inicjatyw i innowacyjnych rozwiązań recyklingowych na stronie > remondis-sustainability.com